

TISZASÜLY KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

ELŐTERJESZTÉSEK
FEDŐLAPJA

Az előterjesztés címe, tárgya:	Előterjesztés a Tiszasülyi Vackor Óvoda és Konyha Pedagógiai Programjának jóváhagyására
Az előterjesztő megnevezése:	Nagy Richárd polgármester
Az előterjesztés Képviselő-testület általi tárgyalásának időpontja:	2025. november 19.
Mellékletek száma:	1 db
Mellékletek megnevezése:	Tiszasülyi Vackor Óvoda és Konyha Pedagógiai Programja
Feladatot jelent:	Nagy Richárd polgármester
	Rab Emerencia jegyző
	Vakhal Andrea igazgatási ügyintéző
Véleményező bizottság:	-
Egyéb véleményező szerv:	-
A törvényességi ellenőrzésre való leadás időpontja:	2025. november
Törvényességi ellenőrzést végző neve, aláírása:	Rab Emerencia jegyző
Az előterjesztés nyílt/zárt ülésen tárgyalandó:	Nyílt
A zárt ülés elrendelésének indoka:	-
Az ügyirat iktatószáma:	
Előkészítésben résztvevők:	Lévai Melinda igazgató

Előterjesztés
a Tiszasülyi Vackor Óvoda és Konyha Pedagógiai Programjának jóváhagyására

Tisztelt Képviselő-testület!

Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet (a továbbiakban: ÓNOAP) alapján a Tiszasülyi Vackor Óvoda és Konyha intézmény megvizsgálta Pedagógiai Programját, és azt a 2025-2026-os nevelési évre vonatkozóan bővítette, kiegészítette, átfogalmazta az ÓNOAP-nak megfelelően.

Az ÓNOAP változásai az előterjesztés mellékletét képező táblázatban jól nyomon követhetők (bal oszlop régi megfogalmazás, jobb oszlop a hatályos szövegezés). A Pedagógia Programot a Tiszasülyi Vackor Óvoda és Konyha Nevelőtestülete megtárgyalta és jóváhagyta.

Az előterjesztő részben foglaltak alapján kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztés megvitatása után az alábbi határozati javaslatokat elfogadni szíveskedjen.

Tiszasüly Községi Önkormányzat Képviselő-testületének
...../2025. (XI.) önkormányzati határozata
Tiszasülyi Vackor Óvoda és Konyha Pedagógiai Programjáról

Tiszasüly Községi Önkormányzat Képviselő-testülete úgy határoz, hogy a Tiszasülyi Vackor Óvoda előterjesztés mellékletét képező Pedagógiai Programját jóváhagyja.

Erről értesülnek:

1. JNSZ Vármegyei Kormányhivatal – Szolnok
2. Tiszasülyi Vackor Óvoda és Konyha
3. Képviselő-testület valamennyi tagja
4. Irattár

Tiszasüly, 2025. november 12.

Nagy Richárd
polgármester

363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelethez Az Óvodai nevelés országos alapprogramja

I. BEVEZETŐ

1. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve – meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit. Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy a) a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg; b) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be; c) az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben. Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben megjelenhetnek a különböző – köztük az innovatív – pedagógiai törekvések, mivel az Alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülését, megkötéseket csak a gyermek érdekének védelmében tartalmaz. Az óvoda nevelőtestülete elkészíti pedagógiai programját: vagy átvész és adaptál egy kész pedagógiai programot, vagy saját pedagógiai programot készít, amelynek meg kell felelnie az Alapprogramban foglaltaknak. Az Alapprogram és az azzal összhangban lévő óvodai pedagógiai programok egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az egyes intézmények szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesüljenek azok az általános szakmai igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz. 2. Az óvodai pedagógiai program elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe kell venni a) a Nemzetiség óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda nemzetiségi nevelést végez; b) a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel.	1. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve – Magyarország Alaptörvényének értékeit és a Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve – meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit. Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy a) a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg; b) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, és ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be; c) az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia – az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával – oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben, és <u>d) az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.</u> Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben megjelenhetnek a különböző – köztük az innovatív – pedagógiai törekvések. Az óvoda elkészíti pedagógiai programját, amelynek meg kell felelnie az Alapprogramban foglaltaknak. Az Alapprogram és az azzal összhangban lévő óvodai pedagógiai programok egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az egyes intézmények szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesüljenek azok az általános szakmai igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz. 2. Az óvodai pedagógiai program elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe kell venni a) a Nemzetiség óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda nemzetiségi nevelést végez; b) a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel.
---	---

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Gyermekekép

1. Az Alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. 2. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők <u>együttes</u> hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.	1. Az Alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. 2. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások – <u>beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is</u> – együttesen határozzák meg. E tényezők hatásainak következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, <u>önmagához képest fejlődjön</u>, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.
--	---

Óvodakép

1. Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. 2. Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei. 3. Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is). 4. Az óvodai nevelésben alapelv, hogy: a) a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi; b) a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását; c) az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk. 5. Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek	1. Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. 2. Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere, személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei. 3. Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is). 4. Az óvodai nevelésben alapelv, hogy a) a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi, b) a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását, c) az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk. 5. Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek
--	---

egyéni képességeihez igazodó műveltségterületekről, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.	egyéni képességeihez igazodó műveltségterületekről, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.
6. A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átöröklését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.	<u>6. A felekezeti, illetve egyházi óvodai nevelésben szükséges, hogy az intézmény teljes szellemisége biztosítsa a hit megélésének lehetőségét a nevelési és tanulási folyamatokban.</u>
7. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.	7. A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, <u>a nemzeti identitás erősítését, a nemzetiségi hagyományok átöröklését, a nemzetiségi gyermekek</u> nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
	8. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül: – az egészséges életmód alakítása, – az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés, – az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.	Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi, lelki <u>és értelmi fejlesztése.</u> Ezen belül: a) az egészséges életmód alakítása, b) az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés, c) az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.
--	---

Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata: – a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése; – a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése; – a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése; – a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése; – az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettség-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása; – a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;	Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata: a) a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése; b) a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése; c) a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése; d) az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettség-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása; e) <u>életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodó képességekhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához:</u> f) a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
--	---

– a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása; – megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.	g) a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása; h) megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.
---	---

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

1. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy – a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék; – az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze; – az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek; – az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól. 2. A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása. 3. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére. 4. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be. 5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.	<u>Az óvoda családi, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.</u> 1. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy a) a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék; b) a gyermek és az óvoda alkalmazottai, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze; c) az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek; d) az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól. 2. A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása. 3. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére. 4. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be. 5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.
--	---

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

1. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.	1. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetéssel – az óvodai nevelés egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.
---	--

2. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről. 3. Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség – fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.	2. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről. 3. Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése, valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.
---	---

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Személyi feltételek

1. Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. 2. Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell, mintát jelent a gyermek számára. 3. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem-pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez. 4. A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli. 5. A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit. 6. A migráns gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.	1. Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. 2. Az óvodai nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell, mintát jelent a gyermek számára. 3. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez. 4. A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli. <u>5. A felekezeti, illetve egyházi óvodák munkatársai számára meghatározó a lelkiesség szerint i bánásmód, nevelés- és műveltség tartalom biztosítása.</u> 6. A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit. <u>7. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.</u>
---	---

Tárgyi feltételek

Az óvodának rendelkeznie kell a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon kell kialakítani, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Tegye lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vegye körül. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel kell elhelyezni.	Az óvodának rendelkeznie kell a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon kell kialakítani, hogy az szolgálja a gyermek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméretének, biztosítsa egészsége megőrzését, fejlődését. <u>A gyermekek óvodai életének szinterei legyenek otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt.</u> Tegye lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, <u>lehetőleg természetes</u> anyagokkal vegye körül. A gyermekek által használt játékokat, eszközöket számukra is hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel kell elhelyezni.
--	---

Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, teremtsen lehetőséget a szülők fogadására.	Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, teremtsen lehetőséget a szülők fogadására.
--	--

Az óvodai élet megszervezése

1. A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.
A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre.
A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.
2. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi.

Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.
A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

3. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

4. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

1. A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos **tevékenységek** tervezésével, szervezésével valósulnak meg.
A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre.
A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

2. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, **amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez.**

Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, a játék kitüntetett szerepe.

A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

3. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, **nevelést** segítő munkatársakkal.

4. **Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élőszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.**

5. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

6. **Az óvodai csoportokban a napirendben meghatározott időben külön gyermekközpontú, fejlesztő pedagógiai tevékenység szervezése szükséges a gyermekek számára a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladásához fontos képességek és készségek fejlődése érdekében.**

A legalább három óvodai csoporttal működő óvodákban a gyermekek – amennyiben létszámuk eléri a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. mellékletében meghatározott csoportlétszám minimumát – a tanköteles korukat megelőző nevelési évben az iskolai oktatásban való sikeres részvételük érdekében azonos életkorú gyermekekből álló óvodai csoportban vesznek részt az óvodai nevelésben.

Ha a gyermekek létszáma nem éri el a törvényben meghatározott minimális létszámot, akkor a tanköteles korukat megelőző nevelési évet töltő gyermekek saját csoportjukon belül differenciált nevelésben vesznek részt.

7. **A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a 6. pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járónak kell tekinteni.**

8. **A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.**

Az óvoda kapcsolatai

1. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatát, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. 2. Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező. 3. A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel. 4. A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.	1. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. <u>Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események ünnepek, családi hangulat kialakításával – a felnőtt és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot, kerülve a gyermekek stresszt kiváltó helyzetét.</u> Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, az együttműködés során érvényesíti a <u>családközpontú</u> intervenciók gyakorlatát, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. 2. Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és az <u>egyéni</u> szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező. <u>3. A felekezeti, illetve egyházi óvodák kapcsolatát tartanak az adott egyházi intézményekkel.</u> 4. A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel. 5. A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda <u>nyitott a külhoni magyar óvodákkal való együttműködésre</u>, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.
---	--

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Játék

1. A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó ~~tagolatl~~ benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozdó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé. 2. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.	A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, és így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékában <u>jeleníti meg</u>. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé. <u>1. Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.</u> 2. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását.
---	--

3. A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játéktípusokhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz. 4. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el. 5. Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.	3. A játékhoz megfelelő helyre, <u>esztétikus</u> és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játéktípusokhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a <u>szerepjátékokhoz</u>, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz. 4. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült, <u>kreatív</u> gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.
---	---

Verselés, mesélés

1. A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak. 2. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. 3. A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, áttekinthető szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre. 4. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intím állapotban eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. 5. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. 6. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. 7. Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi	A mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, <u>ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást.</u> A mondókák, dúdoló, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, <u>eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.</u> 1. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, a bábozás és dramatizálás eszközeivel <u>is</u> – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. <u>A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.</u> 2. Az <u>élőszavas</u> mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, és egyben feloldást és megoldást kínál. A <u>mese</u> tárgyi világot is megelevenítő, áttekinthető szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre. 3. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, és a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás <u>során</u> eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. <u>A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segít a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.</u> 4. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással, <u>illetve</u> ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. 5. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. 6. Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi
--	---

hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

1. Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös énekes-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

2. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

3. A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

4. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

1. Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös énekes-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet. A népdalok éneklése, hallgatása, a néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

2. A népi játékok és az igényesen válogatott magyar kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

3. A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

4. A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

5. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

6. Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

1. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

2. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

3. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképessegek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a

1. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.

2. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység, jelentsen örömforrást, valamint alakítsa ki a gyermek igényét az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

3. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképessegek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a

gyermek tér-forma és szín képzeinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

4. Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

gyermek térforma és szín képzeinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

4. Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézi-munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

5. Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

Mindennapos mozgás

1. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

2. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

3. A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

4. A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségekben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,

b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,

c) szervezett mozgásos tevékenység.

1. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

Az óvodai élet minden napján biztosított a aktív szabad játék mellett a hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

2. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok **spontán és szervezett mindennapos** alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.

3. A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, **tanulási képesség** – fejlődésére.

4. Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára **biztosítani kell**. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

5. A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését.
A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

A külső világ tevékeny megismerése

1. A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

2. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

3. A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsejtelmélete.

4. Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

1. A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

2. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

3. A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsejtelmélete.

4. Az óvodapedagógus feladata, hogy lehetővé tegye a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, az ismeretek rendszerezésére, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartás alakítására.

Munka jellegű tevékenységek

1. A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység – az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt napi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

2. A gyermek munka jellegű tevékenysége:

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység;
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége;
- a közösségi kapcsolatok a kötelelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

1. A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység: az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt napi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

2. A gyermek, munka jellegű tevékenységeinek salátosságai:

- a) örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység,
- b) a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége, és
- c) a közösségi kapcsolatok a köteletség- és felelősségvállalás alakításának eszközei, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

3. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

3. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő **pozitív** értékelést igényel.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

1. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

2. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során építi a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

3. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

4. A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

5. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése, a teljes óvodai életet átfofó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során építi a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

1. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett **párhuzamos** tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

2. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, **amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.**

3. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, **több** érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

4. A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- a) az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- b) a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- c) a játékos, cselekvéses tanulás;
- d) a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- e) az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- f) a gyakorlati problémamegoldás.

5. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, **egyéni**, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

VI. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus

finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekkedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

3. A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- a) az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- b) megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- c) a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

4. Az egészségesen fejlődő gyermek:

- a) érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- b) elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

5. Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekkedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

6. A szociálisan érett gyermek:

- a) egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- b) feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

7. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

8. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

9. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Tizzasülyi Vackor Óvoda és Konyha

Pedagógiai Program

OM azonosító: 202646

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	4
Intézményi alapadatok.....	5
Helyzetkép.....	6
Az óvoda személyi feltételei	10
Az óvoda tárgyi feltételei	10
Óvodai nevelés	12
Az óvodai nevelés alapelvei, céljai, feladatai.....	14
A nevelés alapvető kerete.....	16
Az egészséges életmódra nevelés	16
Az egészség megőrzésére és fejlesztésére irányuló tevékenységek.....	19
Az érzelmi-, erkölcsi-, értékorientált közösségi nevelés, a szocializáció biztosítása	20
Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	23
A gyermekvédelemmel kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	25
A 2,5 éves gyermekek fogadásából adódó kiemelt nevelési feladatok	26
Sajátos nevelési igényből eredő, hátrányuk csökkentését segítő nevelési feladatok	27
A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének tartalma	28
Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók nevelése, oktatása	31
Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek hátrányának enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása	33
Az óvodai élet tevékenységformái	36
Játék.....	36
Verselés, mesélés.....	40
Ének- zene, énekes játék, gyermektánc	45
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	48
Mozgás	51

Külső világ tevékeny megismerése	54
A külső világ tevékeny megismerése-mennyiségi és formai összefüggések	60
Munka jellegű tevékenységek	61
A tevékenységekben megvalósuló tanulás	64
Szervezési elvek	67
Csoportszervezés	67
A nevelés személyi feltételei	67
A nevelés tárgyi feltételei	68
A heti- és napirend kialakításának elvei	69
Az óvodai nevelés tervezése	70
Az intézmény kapcsolatrendszere	73
Család	73
Önkormányzat	74
Művelődési Ház, Könyvtár	75
Egészségügyi szervek	75
Szakmai szervezetek	75
Civil szervezetek, egyesületek	75
Gyermekvédelmi szervek	76
Tehetséggondozás	76
Gyermekvédelem	76

Bevezetés

Intézményünk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család, a mi feladatunk az, hogy minden gyermek számára egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelést biztosítsunk. Az egyéni bánásmód elvét alkalmazva csökkentjük a meglévő hátrányokat, nem adunk helyet semmiféle előítéletnek.

Óvodánk Néphagyományörző Programjával, meglévő személyi, és tárgyi feltételekkel biztosítjuk a gyermekek fejlődését. A családi nevelés elsődlegességét tiszteletben tartva folytatjuk a gyermek beszédének, szokásrendszerének alakítását, és nevelési programunkkal fejlesztjük az iskolai tanuláshoz szükséges képességeket. A programunk a gyermekek alapvető tevékenységére, a játékra épít.

Az óvodai neveléshez a rendező elveket az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja fogalmazza meg. A nevelési gyakorlatban a behatárolt fejlesztési tartalmakat a gyermekek között fennálló fejlődési különbségek figyelembevételével kell alkalmazni. Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia az egyenlő hozzáférés biztosításával.

Az óvodai nevelési program elkészítésekor az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja mellett figyelembe kell venni a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is. Az óvodában a nevelőtestület a szülőkkel egyetértésben gondoskodik az óvodás gyermekek optimális fejlesztéséről, a szabad vallásgyakorlásról.

Intézményi alapadatok

Az óvoda hivatalos elnevezés	Tiszasülyi Vackor Óvoda és Konyha
Intézmény OM azonosítója	202646
Az óvoda címe	5061 Tiszasüly, Móra Ferenc út 26.
Telefon	56/494-482
E- mail	tiszasulyivackorovoda@gmail.com
Intézmény fenntartója	Tiszasüly Község Önkormányzata
Fenntartó címe	5061 Tiszasüly, Kiséri út 21.
Intézmény igazgatója	Lévai Melinda

Helyzetkép

Óvodánk Tiszasüly község közepén helyezkedik el. Szomszédságában a Chiovini Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola található. Földrajzi fekvésünk, a faluközpont és a Tisza közelsége elősegíti, hogy a környezetvédelemre nevelést kiemelt feladatként kezeljük.

Óvodánk az 1960-as években épült, 1976-ban bővítésre került egy csoportszobával és kiegészítő helyiségekkel. Az épület hőszigetelt, új nyílászárókkal rendelkezik. Az óvodaépület 2016.évben bővítésre került, melynek során egy tornaterem és vezetői iroda, három kiszolgálóhelyiség került kialakításra. A régebbi épületrész egyik csoportszobáját, és gyermekmosdóit, folyosóját korszerűsítették, illetve kialakításra került egy akadálymentesített felnőtt WC helyiség.

Az óvodába minden jelentkezőt fogadni tudunk. Amennyiben minden 3 évet betöltött igénylőt el tudunk látni, mód nyílik arra, hogy olyan 2,5 éves gyermeket is felvehessünk, akinek szülője vissza szeretne térni munkahelyére. Az óvodát igénybe vevő gyermekek között nagy a hátrányos, a halmozottan hátrányos helyzetűek, és az etnikai származású gyermekek aránya. A gyermekek testi fejlettsége általában jó, de a szülők alacsony iskolázottsága, az otthoni ingerszegény környezet meghatározza az egyéni fejlesztés fontosságát. Udvarunk nagy kiterjedésű zöld területe kellemes színtere a szabadtéri mozgásnak és játéknak. Néhány mozgásfejlesztő játék teszi vonzóvá a szabad játékot az udvaron.

A csoportszobák esztétikusak, egyediek, tükrözik az ott dolgozók egyéniségét. A gyermekek számára nyugalmat, otthonosságot sugároznak. Természetes anyagokat is felhasználva rendeztük be csoportszobáinkat, ahol a gyermekek számára minden játéktevékenységnek külön kialakított helye van.

Az óvoda Pedagógiai Programjának alapjai a népi jeles napok és ünnepek, az ehhez kötődő természeti és társadalmi események. A mindennapi tevékenységek sora erre az alapra épül, figyelembe véve a gyermeki igényeket, a helyi lehetőségeket is.

Óvodaképünk

Intézményünk a családokkal közös kapcsolatokra épít, ahová a gyermek könnyen és szívesen illeszkedik be. Nevelőtestületünk tagjai ápolják a hagyományokat, elfogadóak, értékeket közvetítenek és innovatív szemlélettel végzik a nevelési feladataikat. Törekszünk a biztonságos, nyugodt, derűs, szeretetteljes és feltételek nélkül elfogadó légkör kialakítására, megtartására. A mindennapos nevelés során az egyéni bánásmódot mindig figyelembe vesszük.

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenység rendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó- védő, szociális, nevelő személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszban (a kisiskolás korban) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodai nevelés célja az, hogy a elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkentését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermek ellátását is).

Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:

- a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermekek személyiségfejlesztését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű- az életkornak és fejlettségnek megfelelő- tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról

Gyermekképünk

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakoztatásának.

Programunk a 3-7 éves gyermekek fejlődését biztosítja és a személyiség- fejlesztését vállalja fel. A gyermekhez, mint egyedi, mint mással nem helyettesíthető individuumokhoz és szociális lényekhez, az egyéni szükségletek, különbségek ismeretében közelítünk. A tevékenységek tudatos befolyásolásával segítjük a személyiség kibontakozását, tekintettel az eltérő adottságokra, képességekre, szokásokra és a családok értékrendjének sokféleségére. A legfontosabbnak tartjuk az egészséges testi és lelki fejlődést, az egészséges életmód szokásainak kialakítását, a szükségletek és a mozgásigény kielégítését, az egészség óvását, védelmét az esetleges hátrányok korrekcióját.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.

Olyan gyermekeket nevelünk, akik:

- érdeklődők a világ dolgai iránt,
- képesek problémáik megoldására,
- megértő magatartást tanúsítanak társaikkal szemben,
- tiszteletben tartják a másságot,
- pozitív énképpel rendelkeznek,
- képesek döntések hozatalára,
- képesek saját szükségleteik kielégítésére,
- gazdag érzelmvilággal rendelkeznek,
- kulturált magatartási szokásokkal rendelkeznek,
- kreatív gondolkodásra képesek.
- képesek a multikulturális nevelést támogató tartalmak fogadására

Szocializáció szempontjából olyan gyermekeket nevelünk, akik:

- elsajátítják a kontaktuskeresés és kommunikálás technikáját
- társaikkal szemben kompromisszumra képesek
- kellő önfegyelemmel és önkontrollal rendelkeznek
- felvállalják a közös tevékenységekben a megfelelő szervezési teendőket
- kielégítik játékszükségletüket.

Az értelmi fejlődés szempontjából olyan gyermekeket nevelünk, akik:

- az utánzásra épülő tanulással együtt felfedeznek, próbálkoznak,
- érdeklődnek a hagyományok iránt és ápolják azokat
- szeretik és védik természeti, és társadalmi környezetünket
- érdeklődnek az írott nyelv és a jelzések iránt.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását, esélyegyenlőségét, a hátrányokat csökkentő pedagógiai attitűd érvényesülését.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó és migráns gyermekek óvodai nevelésében támogatni kell a kisebbségi önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Pedagógusképünk

Intézményünkben olyan pedagógusok dolgoznak, akikre a feltétel nélküli gyermekszeretet, az egymás iránti tisztelet és elfogadás, a megbecsülés jellemző. Lehetőséget teremtenek az önálló megnyilvánulásokra, a kezdeményezésre. Értékelésükben pozitív formákat alkalmaznak, ösztönzik a konkrét cselekvést, változatos munkaformákat és módszereket alkalmaznak. Tiszteletben tartják a gyermekek egyéni igényeit, figyelembe veszik az életkori sajátosságokat, tisztelik és elfogadják a családok, szülők különbözőségét.

Pedagógiai munkájuk során törekednek az együttműködésre, egymás segítésére, partneri kapcsolatot tartanak fenn a dajkákkal.

Jövőképünk

Arra törekszünk, hogy minden gyermekből az egyéni sajátosságok figyelembevételével hozzuk elő a megfelelő tudást, felkészítsük a gyermekeket az iskolai életre. Folyamatosan képezzük magunkat, pedagógusainkat- különös tekintettel a digitális területen, melynek használata elengedhetetlen a mindennapos munkavégzés során. Az innovatív megoldások és lehetőségek alkalmazása olyan módon, hogy a nemzeti és a helyi értékek megőrzése is egyaránt privilégium legyen/maradjon.

Az óvoda személyi feltételei

Intézményünknek jelenlegi dolgozói:

Az óvoda dolgozói	Létszám
Felsőfokú végzettségű óvodapedagógus	4
Szakvizsgával rendelkező	1
NOKS (dajka)	4
Konyhai dolgozó	6

Az óvoda tárgyi feltételei

Óvodánk eszközellátottsága lehetőséget teremt az ismeretek széles körű ábrázolására, átadására. Rendezett, tiszta, esztétikus környezetben fogadjuk a gyermekeket, az eszközöket, játékokat a gyermekek számára látható és elérhető módon, nyitott polcokon helyezük el.

Játék- és fejlesztőeszközeink bővítésére költségvetési forrásból szükség szerint áldozunk. Nagy hangsúlyt fektetünk a saját készítésű játékok alkalmazására is.

Kiemelt jelentőséggel bír az egészséges életmód megalapozása és a mindennapos mozgás fontossága. Ennek megvalósításában nagy szerepe van a jól felszerelt tornaszobánknak, ahol rengeteg fejlesztő játék is helyet kapott. A nagy tér lehetőséget biztosít olyan nagymozgásos játékokra is, amit a tornaszoba megléte előtt csak udvari keretek között tudtunk megvalósítani.

Szakkönyveink számát folyamatosan bővítjük, igyekszünk modernizálni és aktualizálni a rendelkezésre álló készletet.

Csoportszobáinkban fa asztalok és székek, szekrények kerültek elhelyezésre. Színes, gyermekek számára harmóniát sugárzó textíliákkal, szőnyegekkel, dekorációs elemekkel tesszük barátságossá és hívogatóvá a csoportszobai tereket.

A mesék hallgatásához, feldolgozásához puha, vagy mesesarkot alakítottunk ki, ahol mesekönyvekkel, párnákkal, bábokkal, hívóképekkel találkoznak a gyerekek. A mesekönyveket időszakonként cseréljük az aktualitásoknak megfelelően.

A vizuális sarokban a gyermekek számára folyamatosan biztosítunk az alkotás kibontakoztatásához szükséges eszközöket: színes papír, rajzlap, ragasztók, olló, festékek, ceruzák, zsírkréták, filctollak, pasztellkréták, fonalak, gyurma.

Építő játékok használatához különböző méretű, formájú és anyagú játékok állnak rendelkezésre, az otthonosságról és a kényelmes használatról szőnyeg gondoskodik.

A készség- és képességfejlesztő játékok nyitott polcokon kerültek elhelyezésre, melyek a gyermekek számára folyamatosan elérhetőek.

A zöld sarokban növények, hívóképek, gyűjtött termések, távcsövek, nagyítók, állat- és növényhatározók biztosítják a gyermeki kíváncsiság kibontakozását.

A zenei nevelés fontos eszközei a hangszerek, zenei szakkönyvek gyűjteménye, minden csoportszobában van CD- lejátszó is.

Mozgásfejlesztő eszközök a tornaszobán kívül a csoportszobákban is kaptak helyet, amiket a gyermekek fokozott felügyelet mellett szabadon és folyamatosan használhatnak.

Az öltözőben és csoportszobában kihelyezett táblák galériaként esztétikus élményt adó pontjai az óvodának.

Nevelői szoba áll rendelkezésre a mindennapos adminisztratív feladatok ellátására. Minden csoport rendelkezik internet- hozzáféréssel, a pedagógusok számára csoportonként 1-1 laptop is biztosítva van ezen feladatok ellátására.

Udvarunk tágas, füvesített, több fa is helyet kapott. Az előkertben virágágyást gondozunk a gyerekekkel közösen, a hátsó kertben zöldségeskert került kialakításra. Teret engedünk a gyermeki szabad játék kibontakozására.

Pedagógiai programunk megvalósításához a tárgyi feltételek adottak.

Óvodai nevelés

Az óvodai évkör az évszakok, a néphagyományok, az ünnepek és a természeti jelenségek köré szerveződő, ismétlődő programsorozat, amely strukturálja az óvodai életet. Segítségével a gyermekek megismerik az idő múlását, a változások ciklikusságát, és szervesen beépül az óvodai nevelés folyamatába.

Az óvodai évkör fontos elemei:

- **A természet változásai:** Az évszakok (tavasz, nyár, ősz, tél) és a hozzájuk kapcsolódó természeti megfigyelések (például a falevelek színeződése, a hóesés, a madarak érkezése) adják az évkör alapját.
- **Néphagyományok és jeles napok:** A hagyományörzés központi szerepet játszik, melynek során a gyerekek a múlt értékeit ismerhetik meg. Ide tartoznak például:
 - **Ősz:** Szüret, Márton-nap, Mindenszentek.
 - **Tél:** Advent, Mikulás, karácsony, farsang.
 - **Tavasz:** Húsvét, Föld napja, Madarak és fák napja.
 - **Nyár:** Gyermeknap, évváró, ballagás.

- **Ünnepek:** Az egyházi és családi ünnepek az óvodai közösségben is kiemelt jelentőséggel bírnak, erősítve a közösségi élményeket és a gyermeki élet fordulópontjaihoz kapcsolódó hagyományokat.
- **Pedagógiai célok:** Az óvodai évkör a nevelési programba integrálva segíti a gyermekek érzelmi, szociális, kognitív és fizikai fejlődését. A tematikus foglalkozások, mesék és dalok révén a gyermekek játékos formában tanulnak az őket körülvevő világról.
- **Család bevonása:** Az ünnepek és programok gyakran a családok részvételével valósulnak meg, ami erősíti az óvoda és a család közötti kapcsolatot.

Az óvodai évkör a kisgyermekek számára egy kiszámítható és biztonságos keretet ad, amelyben felfedezhetik és megtapasztalhatják a világ sokszínűségét. A rendszeres ismétlődések révén a gyerekek megértik az idő múlását és a ritmusok szerepét az életben.

Valamennyi csoportban a csoportösszetételtől, gyermekek életkori sajátosságaitól függ, hogy az általunk tervezett és vezetett nevelési folyamatba mit, mennyit és hogyan építünk be. Nemcsak a népművészet és a szokásörző jeles napok elemeit öleli fel a programunk, hanem a mindennapi élethez kapcsolódó tevékenységeket is. A néphagyományörző tevékenységeket tartalmilag és időrendileg egységes rendszerbe foglalja. Ennek összefoglaló keretét évszakonkénti rendezésben az „Évkör” mutatja.

A program tevékenységformái:

- A tevékenységekben megvalósuló tanulás
- Játék
- Verselés, mesélés
- Ének- zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, mintázás, festés, kézimunka
- Mozgás
- A külső világ tevékeny megismerése
- Munka jellegű tevékenységek

Az óvodai nevelés alapelvei, céljai, feladatai

Legfontosabb alapelvünk, hogy a gyermekek számára olyan biztonságos, nyugodt, szeretetteljes légkört teremtsünk meg az óvodában, ahol a gyermekek a legfontosabbak, biztonságban érezzék magukat és szívesen látogassák az intézményt. A tevékenységek tudatos befolyásolásával segítjük a gyermeki személyiség kibontakozását, tekintettel az eltérő adottságokra, képességekre, szokásokra. Olyan tevékenységeket szervezünk, amelyek biztosítják a gyermeki kíváncsiság kielégítését, fejlesztik problémamegoldó gondolkodásukat, kreativitásukat. Ezen képességek fejlesztése által alkalmassá válnak az iskolai élet megkezdésére.

A család mással nem pótolható, a gyermek fejlődése szempontjából, az elsődleges szocializációs színtér. Óvodai nevelésünk elsősorban a családi nevelés kiegészítésére vállalkozik.

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek családjainak megsegítése, az esélyegyenlőség megteremtése, a hátránykompenzáció biztosítása

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknél az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése, ezzel csökkentve az esetleges iskolai kudarccokat
- A gyermeki önállóság támogatása és fejlesztése, az önmegvalósítás lehetőségének biztosítása.
- Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy megkapja a számára megfelelő gondoskodást. Célunk, hogy olyan rendszerben adjuk ezt meg, ami az egyéni szükségletekhez igazodik, továbbá figyelembe veszi az egyéni, életkori sajátosságokat, fejlődési ütemet.
- Fokozott figyelemmel fordulunk a népszokások, néphagyományok megismertetésére, megőrzésére
- Az egészséges életmód megalapozása és az érzelmi- erkölcsi nevelés hatékonyságának növelése
- A környezeti- és művészeti értékek, szépségek felfedeztetése, ápolása a helyi adottságok és kapcsolatrendszer kihasználásával (Tisza, Könyvtár, Nagy Lajos Faluház)
- A különleges bánásmódot igénylő gyermekek integrált nevelése
- Az óvoda- iskola átmenet könnyítése

Feladataink

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- az anyanyelvi, - értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.

A nevelés alapvető kerete

Az egészséges életmódra nevelés

Cél:

- ✓ Az egészséges életmód igényének kialakítása
- ✓ A testi fejlődés elősegítése
- ✓ Esélyegyenlőség biztosítása minden egyes gyermek számára úgy, hogy biztosítjuk a gyermekeknek azt, ami az egészséges testi-lelki fejlődéséhez szüksége van
- ✓ A differenciálás szakszerű megtervezése helyett az öndifferenciálás lehetőségét biztosítjuk. (Az öndifferenciálás: olyan bánásmód, amely során nem a gyermekeket differenciáljuk, különböztetjük meg fejlődési ütemük szerint, hanem a tanulás-tapasztalatszerzés, a munkavégzés feltételeit szervezzük meg a differenciált lehetőségek felkínálásával. /tevékenységválasztás, témaválasztás, eszközválasztás, csoportválasztás.../).

Az egészséges életmód alakításának tartalma

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só-és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása

- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

A gyermekekkel való ismerkedés már a beíratkozáskor megkezdődik. A beszoktatás ideje alatt (augusztus utolsó hete) már megismertetjük a gyerekeket és a szülőket is az óvodában szokásos testápolási teendőkkel, szokásaink rendjével. Törekszünk a fokozatosságra. Az óvoda valamennyi dolgozója azonos szokásrendre neveli a gyermekeket.

A kultúrált étkezési feltételeket személyes pélaadással segítjük, az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vételével igyekszünk a megfelelő szintre juttatni a gyermekeket. Folyamatos tízórai, közös ebéd- és uzsonnáztatás van az intézményben. Ebéd után minden gyermek fogat mos.

Egészségvédelem

A szabad levegőn való tartózkodásnál ügyelünk az időjárás károsító hatására. Télen - 10C alatt nem visszük a gyermekeket levegőzni, nyáron az UV sugarak káros hatásai ellen óvjuk őket. A helyi adottságokat kihasználva gyakoriak a séták, melynek alapvető célja, hogy örömmel tegyék ezt, közben figyeljenek környezetükre és tájékozódjanak szűkebb hazájukban. A sétának mindig van célja, a fokozatosság betartása az időtartamra és az út hosszára egyaránt érvényes.

A tágabb környezet megismeréseként évente legalább 1 alkalommal kirándulást szervezünk. A kirándulás megszervezésében és lebonyolításában a szülők segítségére is számítunk. Figyelmet fordítunk arra, hogy a HH és a HHH gyermekek családjai részt vehessenek ezeken a programokon. /anyagi hozzájárulás pályázatból, fenntartói támogatás igénylése, a helyi alapítványi források igénylése/. Évi legalább egy alkalommal környezetünkbe szervezünk kirándulást, Faluházi programot a szülők bevonásával.

A gyermekek számára biztosítjuk a nyugodt pihenési feltételeket. Megbetegedés esetén a gyermeket elkülönítjük és azonnal értesítjük a szülőt a történetéről.

Intézményünk tágas, modern játékeszközökkel felszerelt udvara változatos játéklehetőséget biztosít a gyermeke számára. Rossz idő esetén a tornaszobánk megfelelő színtere a nagymozgásos játékoknak.

A csoportszobákban a különböző játéktevékenységekhez külön "kuckók", sarkok állnak rendelkezésre, ahol az adott tevékenységekhez szükséges játékok, eszközök a gyermekek számára folyamatosan biztosítottak és elérhetőek.

Az óvodapedagógus feladatai

Az egészséges életmódra nevelést fontosnak tartjuk, és ennek érdekében biztosítjuk:

- ✓ - Az érzékszervek fejlesztését
- ✓ - Napfény, víz, levegő edző hatását
- ✓ - Higiénés szokások elsajátítását
- ✓ - Életkoruknak megfelelő táplálkozást
- ✓ - Nyugodt alvás feltételeit
- ✓ - Biztonságos környezetet
- ✓ - Mozgásigény kielégítését
- ✓ Mozgásfejlesztés (finom- és nagymozgások, testséma és térérzékelés fejlesztését, testi képességek, mozgáskultúra fejlesztését)

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodából iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

Az óvodás kor végére a gyermekek:

- Önállóan tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek
- Esztétikusan terítenek
- Tudnak önállóan ételt szedni, folyadékot önteni
- Az eszközöket helyesen és rendeltetésüknek megfelelően használják

- Önállóan öltöznek, vetkőznek, rendet tartanak az öltözőszekrényükben, polcokon, gombolkoznak, cipőt kötnek
- Környezetükre igényesek, rendben és tisztán tartják azt
- Ügyelnek saját külsejükre

Az egészség megőrzésére és fejlesztésére irányuló tevékenységek

Az egészséges táplálkozás megismertetése és ösztönzése mellett fokozottan figyelünk a mindennapos mozgásra is, melyet a helyi lehetőségek és adottságok kihasználása mellett végzünk. Az óvodás gyermekek saját testi gondozásának kialakítása és mozgásigényük kielégítése csak erre alkalmas, egészséges és tiszta környezetben valósulhat meg. Ennek érdekében a dajkák munkájához tartozik a mindennapos portalanítás, általános takarítás és fertőtlenítés is. Heti legalább 2 alkalommal mindezek mellett ózongenerátorral is tisztítjuk-fertőtleníti a csoportszobákat.

A napirend megfelelő keretet biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti elvégzésére, ezek folyamatait megismertetjük, folyamatosan figyelemmel kísérjük. A tisztaság alapvető fontosságát életkoruknak megfelelően tudatosítjuk, évente legalább 1 alkalommal a helyi védőnői szolgálat bevonásával foglalkozást szervezünk a gyermekeknek valamilyen témában (fogmosás, kézmosás stb.). A védőnői szolgálattal a kapcsolat folyamatos, havi rendszerességgel zajlik, szükség esetén rendkívüli ellenőrzésekben kérjük segítségét, vagy prevenciós jelleggel is igénybe vesszük a szakértelmét.

A gyermekek elhanyagolása, rossz érzelmi állapotára kiemelt figyelmet fordítunk, hiszen a testi egészség megőrzése, óvása mellett feladatunk a lelki egészség megőrzése is. Szükség esetén családlátogatásokat tartunk és intézkedéseket teszünk az észlelt probléma megoldása érdekében. Ebben a helyi családsegítő, a védőnő és a rendőrség, mint a gyermekvédelmi rendszer tagjai is segítségünkre vannak.

Óvodánk létszáma 40-60 fő között mozog, az utóbbi években csökkenő tendenciát mutat. Az életkörülmények tekintetében jelentős a hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma az intézményben. A családok hátrányos anyagi helyzete befolyással van az életmódra is, egyre nagyobb számú az alacsony érzelmi töltéssel rendelkező háttér, a káros élvezeti cikkek hahsználata a családokban vagy akár az egészségtelen életmód és a

hiányos egészségkultúra is. Mindezek figyelembe vételével az egészséges életmódra nevelés, a prevenció és a külső kapcsolatokkal való összefogás kiemelt jelentőséggel bír intézményünkben.

Az érzelmi-, erkölcsi-, értékorientált közösségi nevelés, a szocializáció biztosítása

Cél:

- Nemzeti identitástudat
- Keresztény kulturális értékek
- Családhoz való kötődés
- Szociális érettség az iskolába lépéshez

Kialakítása, megalapozása

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyereket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott szeretetteli légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érhék. Óvodánkban a kicsi gyermekes szülőket kisgyermekükkel együtt várjuk az óvodai programokra, óvodához szoktató alkalmakra. Az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemzi. Az óvoda egyszerre segíti a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és teret enged önkifejező törekvéseinek. Az óvoda a gyermeket annak megértésére neveli, hogy az emberek különböznek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) a szokás- és normarendszerének megalapozása. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a

keresztény kulturális értékek,a hazaszeretet és a szülőföldhöz és családhhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A Tisza természetvédelmi területének közelségét kihasználva sétákat teszünk a környéken, hogy szülőfalujuk értékeit, az itt élő embereket, azok munkáját jobban megismerhessék. Ilyen értékek például az egészség, a környezetvédelem, a szeretet, a család, az igazmondás, a becsület, az egy nemzethez tartozás.

Nemzeti identitástudat: nemzethez tartozás, szimbólumok, jelképek (Himnusz, Szent korona, Magyarország cimere,nemzeti zászló) zenék, mesék, mondák, táncok, kultúra, ünnepek, Márc.15. Keresztény kulturális értékek: Óvodai ünnepek, Advent, Karácsony,, Húsvét, Pünkösöd.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az érzelmi nevelés és szocializáció tartalma:

- Egyéni és közösségi szociális tulajdonságok kialakítása
- Szokás és normarendszer megalapozása
- Az óvoda felnőtt közösségének modellnyújtása
- Óvodánk hagyományainak ápolása.

Az óvodapedagógus feladatai

- Biztosítjuk a beszoktatás és befogadás fokozatosságát
- Derűs, barátságos családias légkört teremtünk

- Pozitív érzelmi viszonyt alakítunk ki a felnőttek és a gyermekek egymás közötti kapcsolatrendszerében

- Változatos és rendszeres élményt nyújtunk, amelyek személyiségük fejlesztését segítik elő

- Fejlesztjük a gyermekek toleráns problémamegoldó képességét, szociális érzékenységét, és a másság elfogadását

- Helyes magatartási és viselkedési szokásokat, és az együttélés elemi szabályait alakítjuk ki

- Ápoljuk a csoportok közötti kapcsolatokat

- A gyermekek egyéni igényeit kellő empátiával fogadjuk

- A viselkedési nehézségekkel, zavarokkal küzdő gyermekek problémáit megértjük, őket változatos módon, empatikusan segítjük

- A lassabban fejlődő hátrányos helyzetben levő gyermekek felzárkóztatását differenciált tevékenységek biztosításával elősegítjük

- A tehetségígéretű gyermekek kibontakoztatását segítjük. Számukra változatosabb, nehezebb feladatot jelentő tevékenységeket találunk ki, amelybe társaik is bekapcsolódhatnak.

- A természeti- és társadalmi környezet szépségeinek, esztétikumának és értékeinek felismertetésével a környező világgal való pozitív érzelmi viszonyt erősítjük.

- A szűkebb és tágabb környezet megismertetésével a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldre és a családhoz való kötődés erősítése.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- ✓ A gyermekek képessé válnak a fokozatosan kialakuló együttműködésre, kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaikkal. (kérés, köszönés, válaszolás, megszólítás)
- ✓ Egyre több szabályhoz tudnak alkalmazkodni, késleltetni tudják szükségleteik kielégítését.
- ✓ Tisztelettudó viselkedésre, igazmondásra törekednek.
- ✓ Kialakul a gyermekek egymás iránti toleranciája. Szívesen tevékenykednek a csoport érdekében, érdeklődnek a társaik és a felnőttek iránt.
- ✓ Igyekeznek a szituációtól függően elfogadni, alá- fölé- és mellérendeltségi helyzeteket.
- ✓ A gyermekek ragaszkodnak az óvodához, kisebb gyermekekhez, felnőttekhez egyaránt

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés célja

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes minta és szabályközvetítéssel- az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra-, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai:

Egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás-alkotó képesség) fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása. Derűs, nyugodt légkör biztosításával a gyermeki beszédkedv fokozása, a nyelvi képességek fejlesztése.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés tartalma

Az óvoda tevékenységgel gazdag élete, a kellemes, nyugodt légkör alapvetően meghatározza az anyanyelvi nevelés fejlesztését. Ilyen körülmények között a gyermekek szívesen és gyakran beszélnek. A nap folyamán bárikor adódhat lehetőség a beszélgetésre. A környezet példamutató, tiszta és szép beszéde mintát nyújt, ösztönzést ad a kisgyermeknek a beszédre. Olyan nyelvi környezet megteremtése a célunk, mely segíti a kisgyermeket az anyanyelv elsajátításában. Nyugodt, odafigyelő, érzelemgazdag légkört biztosítunk, mely lehetőséget teremt a gyermek természetes közlési vágyának. A nyelvi fejlődés egyéni eltéréseinek figyelembevétele szükséges a konkrét kommunikációs helyzetekben. Az életkori beszédhibák felismerése, a korrekció segítése a szakemberekkel való együttműködés alapján valósul meg.

Az óvodapedagógus feladatai

- ✓ Beszélgetésre alkalmas, nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megvalósítása.
- ✓ A beszédöröm biztosítása: arra neveli a gyermekeket, hogy bátran nyilatkozzanak meg, mondják el élményeiket.
- ✓ Lehetőséget teremteni minden gyermeknek a folyamatos beszéd gyakorlására.
- ✓ Képessé tenni a gyermekeket arra, hogy tudjanak másokat is meghallgatni.
- ✓ A gyermekek szókincsének folyamatos bővítése.
- ✓ A beszédszínvonal emelése olyan formában, hogy a gyermekek képesek legyenek a nyelvi kifejezés eszközeit variálni.
- ✓ A beszédmegértés fejlesztése.
- ✓ A beszédtechnika fejlesztése, a helyes kiejtés fejlesztése példamutatással.
- ✓ A gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása.

- ✓ A beszédhibák megfelelő módszerekkel történő javítása.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

Az egészségesen fejlődő gyermek - érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különbözi mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán-és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét, - elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében éli növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

A gyermekvédelemmel kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Céljaink:

- Segítséget nyújtunk a gyermekek törvénybe foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez
- A szülői köteleességek teljesítéséhez,
- A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséhez és megszüntetéséhez,
- A hiányzó szülői gondoskodás pótlásához.

Óvodánk minden településünkön élő óvodáskorú gyermeknek biztosítja az óvodai ellátást. Elősegítjük a gyermekek személyiségének kibontakozását, szellemi és fizikai

tehetségének és képességének a lehetőségek legtágabb határáig való kifejlesztését. Biztosítjuk az óvodás gyermekek egészséges táplálkozását, a főzőkonyhával egyeztetve a gyermekek életkorának megfelelő ételeket készítettünk. Külön figyelmet fordítunk azokra a gyermekekre, akiknek a családban nem tudják biztosítani a megfelelő mennyiségű, minőségű étkezést. Ezek a feladatok minden óvodapedagógus hatáskörébe tartoznak.

A gyermekkel kapcsolatos gyermekvédelmi problémákat a gyermekvédelmi felelős felé kötelesek jelezni. A gyermekvédelmi felelős jelzőrendszerként működik a Gyermekjóléti Szolgálat felé, majd tájékoztatja az óvodapedagógusokat a gyermek érdekében tett intézkedésekről. Kapcsolatot tart fenn:

- - Az óvodapedagógusokkal,
- - Gyámhivatallal,
- - Gyermekjóléti Szolgálattal,
- - Pedagógiai Szakszolgálattal,
- - Polgármesteri Hivatal segélyezési csoportjával,
- - Az óvoda orvosával, védőnőjével,
- - Segélyszervezetekkel.

Tetteinkkel, véleménynyilvánításainkkal minden esetben a gyermekek érdekeit képviseljük.

A 2,5 éves gyermekek fogadásából adódó kiemelt nevelési feladatok

„Az óvoda a gyermek három éves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételtől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településen lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező három éves, és annál idősebb gyermek óvodai kérelme teljesíthető. A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési

év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. A jegyző-az egyházi és magán fenntartású intézmények esetében a fenntartó- a szülő kérelmére és az óvodavezető, valamint a védőnő egyetértésével, a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, az ötödik életév betöltéséig felmentést adhat a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, képességeinek kibontakoztatása, sajátos helyzete indokolja.”

A gyermek két és fél éves korában felvehető abban az esetben amennyiben szobatiszta, mivel a pelenkázás feltételei nem biztosítottak.

Sajátos nevelési igényből eredő, hátrányuk csökkentését segítő nevelési feladatok

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral/ súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral / küzd.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésére vonatkozó alapelvek és célok

A nevelés rendszerének olyannak kell lennie, hogy a gyermekek mindegyike -egyéni adottságaitól, képességeitől függetlenül- megtalálja és megkapja a szükséges ellátást, nevelést, oktatást. A sajátos nevelési igényű gyermekeket integráltan neveljük óvodánkban. Célunk, hogy a még kialakulatlan, sérült, illetve lassabban fejlődő funkciók lehető legkorábbi és leghatékonyabb fejlesztésével a gyermekek életminőségét javítsuk, segítsük, minél teljesebb beilleszkedésüket a társadalomba.

Feladatunk

- A másságot elfogadó környezet megteremtése.

- Olyan gyógypedagógiai, orvosi, pszichológiai komplex vizsgálati leletek beszerzése, amelyek segítségével megismerhetjük a sérülés mértékét, strukturáját, s ezek alapján tervezhetjük a specifikus fejlesztést.
- Az akadályozott fejlődésű, ill. fogyatékos gyermek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködésének fejlesztése.
- A sérült funkciók működésének differenciáltabb fejlesztése, a kompenzációs lehetőségek bővítése.
- A szükséges módszerek, terápiás eljárások, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása lehetőség és törekvésünk szerint gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus segítségével.
- A mozgásuk váljon összerendezetté.
- Sajátítsák el a megfelelő egészségügyi szokásokat.
- Ismerjék fel az alapvető testi szükségleteiket.

Fejlesztő tevékenységünk során nagy figyelmet szentelünk annak, hogy lehetőleg minél több sikerélménnyel, elfogadással találkozzon a különleges bánásmódot igénylő gyermek.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének tartalma

A nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kell, hogy kerüljenek. A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A szakemberek egymás munkáját megerősítik, kiegészítik, hiszen az óvodapedagógus, logopédus, szükség esetén a szakorvos, pszichológus az egyéni programokat egyeztetve végzik terápiás munkájukat. Ennek összehangolása alapozza meg a sikeres, hatékony integrációs tevékenységet. Az egyéni fejlesztési tervek a szakvélemények alapján készülnek. A terápiák kiscsoportos és egyéni formában folynak.

Az óvodában helyben elérhető:

- Beszédhiba javítása
- Beszédészlelési és beszédmegértési zavar, megkésett ill. akadályozott beszédfejlődés terápiája

- Pöszeség terápiája

Az óvodapedagógus feladatai

Feladatunk az óvodásaink sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével. Nagy figyelmet fordítunk arra, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, fejlesztés ne terhelje túl, és a módszerek, elvárások igazodjanak fejlődésük lehetséges üteméhez. A játék, tanulás és munka, mint a nevelés eszközei, egységes tevékenységrendszerben valósul meg. Az óvónői magatartás együttműködésre, fejlődésre, felfedezésre ösztönöz. Egyéni tapasztalatok élmények felszínre hozása alapján differenciált fejlesztést folytatunk. Tevékenységünkhöz hozzátartozik a különleges bánásmódot igénylő gyermekeket nevelő családokkal való szoros kapcsolattartás, tanácsadás, továbbá a szakintézményekkel való munkakapcsolat.

Reális célok és feladatok kitűzése a környezeti feltételek és saját lehetőségeink számbavételével:

- - A tehetséges gyermekek differenciált terhelése és fejlesztése.
- - A tanulási képességeket befolyásoló pszichikus funkciók fejlesztése.
- - A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása.
- - Egyénre szabott fejlesztő programok készítése.
- - A fogyatékosságból eredő speciális fejlesztő tevékenységek megszervezése.
- - Szociális kompetenciák fejlesztése: empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodás képessége.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése területén:

- - Az elfogadó környezet megteremtése.

- - Olyan gyógypedagógiai, orvosi, pszichológiai komplex vizsgálati leletek beszerzése, amelyek segítségével megismerhetjük a sérülés mértékét, struktúráját, ezek alapján tervezhetjük specifikus fejlesztést.
- - Az akadályozott fejlődésű, ill. fogyatékos gyermek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködésének fejlesztése.
- - A sérült funkciók működésének differenciáltabb fejlesztése, a kompenzációs lehetőségek bővítése.
- - A szükséges módszerek, terápiás eljárások, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus segítségével, amelynek eredményeképp: - A mozgásuk váljon összerendezetté.
- - Sajatítsák el a megfelelő egészségügyi szokásokat.
- - Ismerjék fel az alapvető testi szükségleteiket.

Az óvodai nevelésben alapelv:

a) a gyermeki személyiséget, elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;

b) a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;

c) az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.”

Keressük a gyermekek számára a legoptimálisabb megoldásokat, az integrációra nyitott oktatási intézményeket. A vitatott esetekben szakértői bizottságokhoz vagy a nevelési tanácsadóhoz fordulunk.

Az óvodából kikerülő gyermekek lehetőségei:

- - Az óvodában maradnak, vagy
- - Speciális intézménybe kerülnek, vagy
- - Első osztályba mehetnek, vagy
- - Fejlesztő, kis létszámú osztályba javasoljuk őket.

Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók nevelése, oktatása

A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani, ez nálunk a szakemberhiány miatt korlátozottan megoldott. A szülő választja ki a sajátos nevelési igényű tanuló számára megfelelő ellátást nyújtó nevelési-oktatási intézményt az illetékes szakértői bizottság szakértői véleménye alapján, a szülő és a gyermek igényeinek és lehetőségeinek figyelembevételével. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, tanuló iskolai nevelés-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt, azonos óvodai csoportban, iskolai osztályban (a továbbiakban: a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók - külön vagy közös vagy részben közös - nevelésében és oktatásában részt vevő óvoda és iskola, kollégium együtt: gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézmény) történhet.

A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez és oktatásához az alábbi feltételek szükségesek:

a, a gyermek, tanuló külön neveléséhez és oktatásához a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor foglalkoztatása, a neveléshez és oktatáshoz szükséges speciális tanterv, tankönyv és egyéb segédlet,

b, egyéni előrehaladású képzéshez, integrált óvodai neveléshez, iskolai nevelés-oktatáshoz, fejlesztő neveléshez, fejlesztő nevelés-oktatáshoz, az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerinti foglalkozáshoz szakirányú végzettségű gyógypedagógus, a foglalkozásokhoz speciális tanterv, tankönyv, valamint speciális gyógyászati és technikai eszközök,

c, a fejlesztési területek szakértői bizottság által történő meghatározása.

A gyermek külön óvodai nevelését végző óvodai csoportot, a tanulók külön iskolai nevelését, oktatását végző iskolai osztályt a sajátos nevelési igény típusának megfelelően kell

létrehozni. A gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézményben a gyermek, tanuló egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátásban is részesül. A gyermek, tanuló érdekében a kormányhivatal kötelezheti a szülőt, hogy gyermekével jelenjen meg szakértői vizsgálaton, továbbá a szakértői vélemény alapján gyermekét a megfelelő nevelési-oktatási intézménybe írassa be. Ha a szülő a kormányhivatal felhívása ellenére kötelezettségének ismételten nem tesz eleget, a kormányhivatal a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes gyermekjóléti szolgálatot értesíti. A szakértői bizottság nem jelölhet ki olyan intézményt, amely helyhiány miatt nem tudná felvenni a gyermeket, tanulót. A szakértői vizsgálaton való részvétel érdekében szükséges utazás költségeit a társadalombiztosítás a szülőnek megtéríti. Az enyhe értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos vagy pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű tanulót két gyermekként, a mozgásszervi, érzékszervi, középsúlyos értelmi fogyatékos, autizmus spektrum zavarral küzdő vagy halmozottan fogyatékos gyermeket, tanulót három gyermekként kell figyelembe venni az óvodai csoport, iskolai osztály, kollégiumi csoport létszámának számításánál, ha nevelés-oktatásuk a többi gyermekkel, tanulóval együtt történik. Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás keretében valósítható meg.

A gyógypedagógiai nevelésbe, oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézményben

A, a fogyatékoság típusának megfelelő szakirányon szerzett gyógypedagógusi, gyógypedagógiai tanári, konduktori, konduktor-óvodapedagógusi, konduktor-tanítói, terapeuta szakképzettség kell, ha az óvodai foglalkozás, vagy a tanórai foglalkozás elsődleges célja

aa, a sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentése,

ab, az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció,

ac, az értelmi fogyatékossgal élő tanuló iskolai nevelés-oktatása a külön e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban történik,

B , az a, pontban meghatározott vagy az általános szabályok szerinti végzettség és szakképzettség kell,

ba, ha az óvodai foglalkozás, a tanórai foglalkozás elsődlegesen nem a sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentését, a tanuló egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációját, rehabilitációját szolgálja.

A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez, oktatásához szükséges speciális szakképzettséggel rendelkező szakember utazó gyógypedagógusi hálózat útján is biztosítható. Az utazó gyógypedagógusi hálózat megszervezése és működtetése a kormányhivatal feladata.

A tehetséggondozás kereteit a Nemzeti Tehetség Program jelöli ki, amelyet a Nemzeti Tehetség Alap támogat. A Nemzeti Tehetség Program és Alap az oktatásért felelős miniszter irányítása alatt, jogszabályban foglaltak szerint működik. A Nemzeti Tehetség Program elérendő célokat jelölhet ki a köznevelési intézmények számára, és tartalmazza a feladatok finanszírozásának módját is.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek hátrányának enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos szervezési feladatok

Az óvoda az oktatásért felelős miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató programban vehet részt/IPR, illetve egyéb pályázatok/, amennyiben megfelel a kiírt feltételeknek:

- Az adott nevelési évben az óvoda körzetében élő HHH gyermekek korcsoportonként legalább 70%-ban vegyenek részt az óvodai nevelésben, és arányuk az óvodán belül érje el a 15%-ot.

Feladataink:

- - Adategyeztetés a Gyámüggyel, Családgondozóval, védőnővel
- - Jegyzői lista hitelesítése

- - Lehetőség szerint minden HHH gyermek felkutatása és 3 éves kortól történő beóvodázása
- - Családok meglátogatása, tájékoztatása az esélyegyenlőségi programról
- - Anamnézis készítése a HHH gyerekekről
- - Csoportbeosztás elkészítése, a csoportonkénti gyermeklétszámhoz viszonyított arány és a párhuzamos csoportok ugyanezen aránya közötti különbség nem haladhatja meg a 25 százalékpontot.
- - Év elején bemenő Difer mérés a 4 évesek körében, a mérés eredményére építve egyéni fejlesztési terv készítése
- - Az óvodai fejlesztő programban résztvevő gyermekek haladását, fejlesztésének eredményét a fejlesztést végző óvodapedagógus 3 havonta értékeli, erre meg kell hívni a szülőt.
- - Igazolatlan hiányzások kiküszöbölését célzó tevékenységet végez.

A gyermekkel kapcsolatos dokumentáció tartalmazza a szociális hátrány enyhítését segítő tevékenységeket, a gyermekvédelemmel összefüggő tevékenységeket, a szülő-gyermek – pedagógus együttműködési formáit, az esélyegyenlőségi intézkedéseket.

A hátránycsökkentő szerep megvalósítása, az egyenlő esély biztosítása valamennyi óvodának kötelessége.

A pedagógiai munka kiemelt területei:

- Óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés
- Kommunikációs nevelés
- Érzelmi nevelés, szocializáció
- Egészséges életmódra nevelés
- A társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
- Korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazása

A gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, a szociális segítségnyújtással kapcsolatos feladatok

- Egészségügyi szűrővizsgálatok
- Orvosi, védőnői tanácsadás

- Gyermekjóléti szolgáltatások szervezése
- Együttműködések kialakítása óvodán kívüli szervezetekkel

Óvoda-iskola átmenet támogatása:

- iskolaértettség elérését támogató pedagógiai munka
- szabad iskolaválasztás,
- látogatás egymás intézményében egymás rendezvényein való részvétel
- az iskolával közös óvoda-iskola átmenetet támogató program kidolgozása,
- szakmai műhelymunka
- a gyermek fejlődésének utánkövetése az iskola első évében

Szülőkkel való kapcsolattartás és együttműködés:

- közös programok szervezése
- a szülők munkába állását segítő nyitva tartás kialakítása
- szülők tájékoztatása jogaikról, az igénybe vehető egyéni megsegítésükről, a hatályos törvényekről
- a szülők 3 havonta való tájékoztatása gyermekük fejlődéséről
- felvilágosítás, tanácsadás
- a gyermekek munkáinak megmutatása, elemzése
- a szülők részvételének biztosítása az óvoda életében
- egyéni beszélgetések,
- szoros együttműködés szülői közösségek kialakítása.

Óvodán kívüli szervezetekkel való együttműködés kialakítása

- a szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés: egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége miatt
- Családsegítő Szolgálat: esetmegbeszélések, jelzőrendszer működtetése
- Védőnői Szolgálat: óvodai beíratás támogatása, tanácsadás
- Szakszolgáltatás: a tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek szakértői vizsgálata, fejlesztési tanácsok az óvodapedagógusoknak

- Civil szervezetek: a gyermekek érdekeinek védelme, közös rendezvények

Az óvodai élet tevékenységformái

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életben folyamatos és alapvető feladat. A gyermekek adottságait a családban és a tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődését és motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben naponta összesen 45 perces időkeretben a feladatra differenciált, az egyéni készségeket és képességeket figyelembe vevő iskolaelőkészítő fejlesztő tevékenységben vesznek részt. Ezen felül heti 1 alkalommal 1 órában külön iskolaelőkészítő foglalkozást szervezünk az érintett gyermekek számára.

Játék

A játék célja:

A gyerekek szabad képzettársításának elősegítése. Az intellektuális, mozgásos, szociális tapasztalatok többszöri átélése a nagyfokú örömélmény biztosítása érdekében. Kiemelt fontosságú szabad játék túlsúlyának biztosítása. A játék magában hordja a munka, és tanulás feltételeit is. Társas kapcsolataikban az együttélés viselkedési formáinak alakulása, szabálytudatuk, alkalmazkodó képességük formálása. A játékba integrált tevékenységekkel a széles körű megismerés, tapasztalás, ismeretbővítés biztosítása.

A játék tartalma:

Élmények alapján a gyermek fejlettségének, életkorának megfelelő játékformák a gyakorló, szimbolikus, konstruáló és szabályjáték. Örömforrás, amelyben megjelenik az erő

próbálgatása, az önkifejezés, és a kommunikáció igénye, a szóbeli kapcsolattartás lehetősége.

A gyermek szabadon választ:

- -részvételben
- -felkínált szerepben
- -játékszituáció elfogadásában
- -a játék idejében

Játszótársat.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A szabad játékhoz szükséges feltételek, élményszerzési lehetőségek biztosítása
- A pszichikumot, a kreativitást fejlesztő, élményt adó játéktevékenység lehetőségének biztosítása.
- A játékfajták tartalmának gazdagítása a gyermek egyéni sajátosságainak figyelembevételével
- Az óvodapedagógus tudatos jelenléte, indirekt irányítása, játéksegítő módszerei. Együttjátás, igény és szükséglet szerint a gyerekekkel.
- Támogatás, serkentés, ösztönzés indirekt reakciókkal.
- A gyermekek beszédképességének fejlesztése a játékban.
- A közösségi játékélmény biztosításával a személyes interakciók segítése

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása, élmények feldolgozása:

Nyugodt, biztonságos légkörrel elősegítjük, hogy a gyermekek szabadon dönthessenek arról, hogy kivel játszanak, milyen játékot választanak, melyik helyen és mennyi ideig játszanak. A különböző játszóhelyeket úgy alakítjuk ki, hogy a tevékenységek elkülönüljenek egymástól/mesesarok, babakonyha, kézműves sarok, énekes, mozgásos játékok helye, udvari játékok tere. Arra törekszünk, hogy minél hosszabb, és zavartalanabb legyen a játékidő.

A játéktevékenységet csak az étkezés, az önkiszolgáló tevékenységek, és a pihenés szakíthatja meg. Biztosítjuk a több napon keresztül tartó játék lehetőséget is. Ha a feltételek adottak, növeljük az udvari játék idejét.

A játékeszközöket úgy választjuk ki, hogy azok tartósak, tisztíthatóak, esztétikusak legyenek, keltséget keltsen fel a gyermekek érdeklődését, csináljanak kedvet a játékhoz. Készítsük a gyermekeket kreativitásra, gondolkodásra, problémamegoldásra.

Az udvari játék során is biztosítjuk a több játék közötti választási lehetőséget. A játék tartalmi gazdagítása érdekében lehetőséget adunk a tágabb természeti és társadalmi környezetben szerzett élmények újbóli átéléséhez. Segítséget nyújtunk ahhoz, hogy fel tudják oldani a játék során keletkezett negatív tapasztalatokat, érzelmeket, a feszültséget.

A tárgyi feltételek biztosítása folyamán ügyelünk arra, hogy a gyermekeket körülvevő tárgyak esztétikusak, jó minőségűek, mindenki számára elérhetőek, kényelmesek, biztonságosak legyenek, megfeleljenek testméretüknek. Tegyük lehetővé játék-és mozgásigényük kielégítését, teremtsenek harmóniát, legyenek mindenki számára hozzáférhetőek.

Az óvodában dolgozó felnőtteknek is biztosítani kell az egészséges munkakörnyezetet, és a szülők fogadásának megfelelő színterét. A játék kiemelt jelentőségű, tájékozódó, pszichikumot, kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenység. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlya.

A játékfajta tartalmának gazdagítása a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevételével:

A játék és a tanulás nem választható el egymástól a gyermek az együttes tevékenységben arra is képes, amire egyedül még nem. A tevékenységi vágy tapasztalatszerzésre ösztönöz. Egyik feladatunk, hogy a spontán szerzett tapasztalatok tevékenységben való megélését elősegítsük. A gyakorló játék során a gyermekeknek lehetőséget adunk önálló próbálkozásra, a játékeszközök összerakására, szétszedésére, illesztgetésére, ami fejleszti látásukat, hallásukat, tapintásukat, finomítja és összerendezettebbé teszi mozgásukat.

A halandzsázás, a hangok ritmikus ismételtetése örömeztetést vált ki. A már a kisebbeknél is megjelenő szerepjáték lehetőséget nyújt a pozitív és negatív érzelmek kifejezésére. A nagyobbak szerepjátékában a gyerekek élethelyzeteket alkotnak újra. A „mintha” helyzet átéléséhez fontos a szabálytudat. Ezt fejleszti a szabályjáték, amely már

gondolkodási stratégiát követel. A felnőtt minta utánzása révén megtanulnak alkalmazkodni társaikhoz, az egyes élethelyzetekhez.

A szerepjátékhoz szükséges eszközök egy részét maguk a gyermekek konstruálják, amelyhez az anyagokat, eszközöket biztosítjuk. A dramatizálás, bábozás alapja a többször átélt meseélmény. Érdeklődést felkeltő bábjátékkal, esztétikus bábokkal ösztönözzük őket a bábjátékra. A hiányzó kelléket közösen készítjük el.

A konstrukciós játékban a gyermek átéli az alkotás örömét. Fejlődik kreativitása, kézügyessége. Az építő tevékenységet barkácsolással gazdagítjuk, amely során fejlettségéhez igazodik. Arra törekszünk, hogy a szabályjátékok hozzájárulnak a gyermekek mozgásigényének kielégítéséhez, értelmi képességeik fejlesztéséhez.

Az óvodapedagógus játéksegítő módszerei:

A kicsiknél még mindig a gyerekek között vagyunk, együtt játszva velük megmutatjuk az eszközök helyes használatát. A szerepjátékokban szerepet vállalunk, mintát adunk azok eljátszásához. Az óvodai éle alapja a szabad játék, az érzelmi biztonságot teremtő rendszeresség. Meg kell találni a tevékenységek közötti harmonikus arányt. Az óvodában minden tevékenységet kizárólag óvodapedagógus irányíthat. A nagyobbaknál szükséges esetén a rendelkezésükre állunk, ha igénylik, bekapcsolódunk, segítségnyújtásunk olyan szintű, amire a gyerekeknek szükségük van. Segítjük az eltérő fejlettségű gyermekek együttjátzását. A konfliktusaik önálló megoldást segítjük, a durva játékba beavatkozunk, átereljük. Az óvodapedagógus és a dajka segítő, elfogadó, támogató attitűdje, összehangolt munkája kiemelt fontossággal bír. A HH és HHH gyermekek játékba való bekapcsolódását segítjük, kézen fogjuk őket, a bátorító nevelés elveit alkalmazva vonjuk őket a közös játékba. A gyermekek eltérő szükségleteit figyelembe vesszük és kielégítjük. Érzelmi kötődésüket segítjük.

A gyermekek beszédkésztségének fejlesztése:

A játék számtalan lehetőséget teremt a kommunikációra. A kicsiknél a játék közbeni halandzsázás jó érzéseket kelt. A hangszín a hangerő alkalmazását a báb- és dramatikus játékban gyakorolják. Az óvónő beszédének modellértékűnek kell lennie. Az általunk kezdeményezett anyanyelvi játékokban gyakorolható a helyes artikuláció gyarapodik a szókincs, fejlődik a kifejezőkészség. (hangutánzó játékok, légzéstechnika, szinonimakereső játékok).

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végén:

- A gyermekek képesek kitartóan, több napon keresztül egyazon játéktémában együtt játszani.
- Játékukban dominál a szerepjáték
- Az ismert meséket szívesen dramatizálják, bábozzák.
- Bonyolult építményeket képesek kreálni
- Élvezik a szabályjátékokat, képesek a szabályok betartására
- Igényükké válik a társakkal való együttműködés
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált szabályok.
- Bátran nyilvántartanak véleményt, beszédük kulturált, érthető
- Tudnak olyan játékhelyzeteket teremteni, mely élményeikből fakad
- Egyéni ötleteiket beépítik a játéktevékenységeikbe

Verselés, mesélés

Cél:

A gyermekek érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődésének, önkifejezésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása meseélményeken, verseken keresztül. Szemléletmódjuk, világképük alakítása, érzéki-érzelmi élmények biztosítása, érzelmi biztonság nyújtása a gyermekek részére. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese-képi és konkrét formában , esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel-feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait,a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

A verselés, mesélés tartalma:

Az óvodás gyermek életkorának megfelelő irodalmi műfajok alkalmazása. Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi-népmesék,népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei,meséi-a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. A

gyermek saját vers-és mesealkotása, annak mozgással és /vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. A nap folyamán legalább két alkalommal mesehallgatás biztosítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása.
- A 3-6-7 éves korban kedvest jellegzetes formák (mesélés, verselés, dramatizálás, bábozás, dramatikus játékok) biztosítása.
- A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése az irodalom eszközeivel.
- Más népek verseinek, meséinek megismerése, multikulturális értékek bevitele. -
- A gyermek saját vers és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A felhasznált irodalmi anyag igényes összeállítása:

Óvodánkban a magyar népi kultúra mondókái, énekes gyermekjátékai és meséi a gyermek nevelésének törzsanyagai. Igényesen válogatott, a gyermek életkorához igazodó klasszikus, kortárs meséket, verseket is megismertetünk a gyerekekkel.

A mesén keresztül szót válthatunk a gyermekekkel arról, ami legjobban foglalkoztatja. Játékként éli meg, ami az átélés, és nem az ésszerűség vonalán hald, választ ad a lét alapkérdéseire. A mese hatása ott kezdődik, ahol a gyermek érzelmi, értelmi etikai fejlettségére tart. Segíti a kultúraátadást, megalapozza a műveltségi tartalmak iránti fogékonyságot. Segít a kapcsolatteremtésben, megmutatja a tér és idő tagolását, az ok és következmény összefüggését, támpontot ad az emberi viszonyokhoz, a természet megismeréséhez. Ezért óvodánkban a megélést, verselést, dramatizálást kiemelten kezeljük. Az esztétikai élményeket a pedagógiai, módszertani tudatosságot a választott irodalmi anyaggal biztosítjuk. A kisebb versanyagát népi mondókákból, ritmikus, zenei hatású, játékos versekből állítjuk össze. Olyan meséket választunk, melyek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikus ismétlődések jellemzik. Később már többfázisos szerkezetű állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, novellisztikus, realiztikus ismétlődések jellemzik, alkotják a gyermekek meséit.

Helyet adunk a mai írók modern meséinek is. Kortárs és klasszikus írók, költők műveit ismertetjük meg a gyermekekkel, illetve vidám, humoros verseket, a magyar népköltészet ritmus élményt nyújtó verseit. A nagyobbak mesetere bővül az állatmeséken át a cselekményes meséig, a novellisztikus, folytatásos meséig. Beépítjük a tündérmeséket, tréfás és műmeséket, más népek, nemzetiségek mezit. Folytatásos meseregényeket is felolvasunk nekik. Versanyagukat gazdagítjuk különböző típusú népi mondókákkal; kiolvasókkal, más népek verseit is megismerik.

A mesék tanulságaihoz minden korosztály számára közmondásokat, és szólásokat keresünk és mondunk. A lírai versek bemutatásával segítjük a költői képek, környezet, természet szépségének bemutatását. Az óvodánkba jár néhány cigány gyermek is, így törekszünk arra, hogy sajátos mondvilágot, cigányírók, költők művei is szerepet kapjon az irodalmi anyag kiválasztásánál.

A 3-6-7 éves korban kedvelt jellegzetes formák biztosítása

Az óvodánkba kerülő 3-4 éves gyermekek első igazi vers élménye a megnyugtató elmondott ölbeli mondóka, játék. A felnőtt testmelegében átélt biztonságérzést fokozzák a népi mondókákhoz kapcsolódó mozdulatok, amelyek ismétlődése segít a felnőtt és a gyermek egymásrátalálásában. Lehetőséget teremtünk a vidám, ritmusok korai megkedveltetésére. A gyermekekkel együtt sokszor ismételjük az állathívogatókat, kiolvasókat, altatókat. Az egyszerű állatmesékkal, az érdeklődés fenntartását segítő bábbal hozzászoktatjuk a 3-4 éves gyermekeket a mese figyelmes végighallgatásához. Többszöri meghallgatás után a meséket dramatikus játékban dolgozzuk fel. A bábozáshoz kedvet ébresztünk rövid, párbeszéd jelenetekkel.

Formái:

- -rövid, egyszerű állatos mesék
- -rövid versek, verses mesék
- -láncmesék
- -mondókák

A vershez, meséhez, dramatikus játékokhoz csak kellékeket használunk, így a gyermeki képzelet szárnyalhat, a meséhez való kötődés szabadon fejlődhet. A nagycsoportos gyermekek már kisebb társaikat is báboznak, eljátszanak rövidebb jelenteket, ezekkel főleg a közös óvodai ünnepeket fényét emelik. A kiscsoportos gyermekekkel 10-12 új mondókát és 10-14 mesét ismertetünk meg.

A 4-5 éves gyermekekben már kialakult a vers a mese szeretete. Ők már igénylik, várják, kérik az óvónő meséit. Játékukban egyre gyakrabban jelenik meg a mesélés, a bábozás, az ismert mondókák mondogatása. Az új verseket az aktualitásnak megfelelően, a gyermeki élményekhez, tevékenységekhez kapcsolódva választjuk meg. A pozitív személyiségjegyek megalapozása érdekében a mesék mondanivalóját közmondással erősítjük meg. A 4-5 éves gyermekekkel 4-5 mondókát, 5-6 rövid verset, 10-14 új mesét ismertetünk meg.

Formái:

- -hosszabb versek, mesék
- -önálló versmondás
- -dramatizálás, bábozás

Az 5-6-7 éves gyermekeknél minden lehetőséget megragadunk az irodalmi ízlésük fejlesztésére. Kiolvasókat, ritmusokat ismételünk, illetve felelevenítjük az eddig tanult verseket, mondókákat. Az új verseket (15-20) a gyermekek élményeihez kapcsoljuk. Ügyelünk a szavak tiszta ejtésére, az érzelemszerű hangsúlyozására. A kórusban való szavaltatást, az éneklő hanglejtés kerülendő.

Formái:

- -több versszakos versek
- -verses mesék
- -tündérmesék, tréfás mesék
- -hosszabb történetek
- -dramatizálás
- -egyéni mesemondás
- -kitalált mesék, történetek

A délutáni pihenés fontos eleme a mese. Folytatásos és állatmesék, novellisztikus mesék gazdagítják az altató percekét. A kitalált meséket is szeretik, illetve szívesen találnak ki ők is mese befejezéseket. Alkalmanként a gyerekek mesélnek egymásnak ebben az időben.

A születés, és névnapok közös megünneplésének része az ünnepelt kedves meséjének elmondása, néha eljátszása. A mese erkölcsi mondanivalóját fokozzák a kapcsolódó közmondások, illetve a mesék képi megjelenítése (könyv, saját rajz, báb... stb.) Az év folyamán 15-20 új mesét ismernek meg. A mese minden nap megjelenik az óvodában. Szimbólumrendszer segít ráhangolódni a 32 mesélésre (gyertyafény, mesepárna). Egy héten keresztül meséljük ugyanazt a mesét, majd dramatizáljuk, bábozzuk, megjelenítjük.

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése az irodalmi eszközeivel

Az óvodai nevelés egészében kiemelt jelentőségű az anyanyelv fejlesztése, amelynek leghatásosabb eszköze a mese, vers, bábozás, és a dramatikus játékok. Ezeken keresztül elsajátítható a helyes ejtés, a tiszta beszédhallás, a nyelvtanilag helyes beszéd. A népi mondókák segítenek a magán- és mássalhangzók tiszta ejtésének elsajátításában, a megfelelő artikulációban. A gyermekek a meséből, a versből sok új fogalmat ismerhetnek meg. A bábjátékban, dramatikus játékokban kibontakoztathatják helyes önkifejezésüket. A kommunikációs helyzetelv megteremtésével ösztönözzük a gyermekek közötti beszédkapcsolatok kialakulását. Kiemelten foglalkozunk a nyelvileg hátrányos helyzetűekkel, a testi, érzékszervi és mentálisan sérült gyermekekkel, de a kiemelkedő képességűekkel is.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

- - A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, ritmusokat, várják, igénylik a mesehallgatást.
- - Szívesen mesélnek, verselnek, báboznak, dramatizálnak az óvoda kiscsoportosainak és a maguk szórakoztatására is.
- - Megjegyzenek 10-14 új mondókát, 6-8 verset és 15-20 mesét.
- - Tudnak meséket, történeteket kitalálni, azokat megjeleníteni.

Ének- zene, énekes játék, gyermektánc

Cél:

Népi énekes játékok és igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások örömteli játszása, gyermektáncok megismerése a zenei érdeklődés, kreativitás felkeltése, szoros kapcsolatban az anyanyelvi neveléssel. Szülőföldhöz való kötődés, hazaszeretet megalapozása. A valóság hangulati elemeinek megéreztetése. Érzelemgazdag gyakorlási formák a nap folyamán bármikor.

Tartalma:

A gyermekek zenei fogékonyságának, zenei ízlésének formálása a közös éneklés, énekes játékok felszabadult örömein keresztül. Az énekes népi gyermekjátékok, és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek(ritmus, éneklés, hallás, mozgás)és zenei kreativitásának alakításában, pl.mondókák, más népek dalainak megismerése. Arra törekszünk,hogy a gyermekek jussanak minél több oly zenei élményhez, amely megalapozza zenei anyanyelvüket.

A magyar népi kultúra népdalai, énekes játéakai alkotják a zenei nevelésünk törzsanyagát, melyek a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. A kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek: ritmus, éneklés, hallás, mozgás és zenei kreativitásának alakításában.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus válogat a különböző nemzetiségek, valamint az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek népzenei kultúrájához tartozó zenei anyagból is. A népi gyermekdalok mellett igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokat is megismertetünk. Az énekes játékokban a játék kapja a hangsúlyt.

Az óvodánkba járó gyermekek szívesen vesznek részt a népi ünnepkörre épülő foglalkozásokban és programokban, nálunk elsősorban a régi idők játéktevékenységeinek gyakorlására, különböző mozgáskészség fejlesztő módszerek kidolgozása a cél.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A felhasznált zenei anyagok életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása.

- Kortárs művészeti alkotások megismertetése,
- zenei képességek alakítása/ritmus, éneklés, hallás, mozgás/.
- A 3-6-7 éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása.
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása
- A migráns gyermekek kultúrájának bevitele.
- Más népek dalainak megismerése.
- Nemzeti, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermek hovatartozásának figyelembevétele.

A felhasznált zenei anyagok életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása: Óvodánkban az ének-zene, az énekes játékok eljátszása örömteli napi tevékenységi forma. Aktuális érzelmi állapot szerint éneklünk népdalokat, amely a népi hagyományok ápolását is szolgálja. A dallam, a ritmus, a kísérő mozgások örömforrást jelentenek.

A 3-4 évesek főleg ölbeli játékokat játszanak a felnőttekkel. A szeretet-kapcsolat, biztonságérzet kialakításának egy-egy láncszeme az arc, kéz, ujj játék, a lovagoltatók. Álló helyzetben játékos mozdulatokkal kísért, 4-5 hangból álló énekes játékokat játszunk. Komponált dalokat ünnepekre tanulunk.

A 4-5 éves gyermekek zenei ismereteit mondókákkal, énekes játékokkal bővítjük. A térben való mozgásaik a csigavonal, hullámvonal, újak a szerepcserés játékok. Az alkalmi dalokat úgy választjuk ki, hogy azokhoz utánzó mozgásokat lehessen kitalálni.

Az 5-7 évesek is játszanak ölbeli játékokat a kisebbekkel. A kiolvasókat játék során is alkalmazzák. Bonyolultabb szabályú, népi hagyományokra épülő dalos játékokat tanulunk, ünnepeken értékes műveket adunk elő, illetve hallgatunk meg. (altatók, klasszikus műzene, más népek dalai).

A 3-6-7- éves korban megjelenő hagyományos zenei tartalmak biztosítása:

A 3-4 éves gyermekek megismernek 6-8 mondókát, ölbeli játékot, és 10-15 énekes játékot. A rövid mondókák, dalok 2/4-es üteműek, amelyekben negyed és páros nyolcad ritmusok találhatók. Játék közben megismerik a zenei alapfogalmakat. Beszélünk, mondókázunk, énekelünk hangosan és halkán. Megfigyeljük a csendet, egymás és a környezet

hangjait, a dallamjátszó hangszerek hangszínét. Változatos mozdulatokkal érzékeltetjük az egyenletes lüktetést. A játékhöz nevüket, jelüket énekelgetve csalogatjuk őket. Felkeltjük érdeklődésüket a zenehallgatás iránt, a mindennapi tevékenységekhez kapcsolódva nyújtunk zenei élményeket.

A 4-5 éves gyerekekkel megismertettünk 4-5 új mondókát, és 12-15 új gyermekdalt. Ismételjük a már korábban tanult dalos játékokat. Az énekes játékok összetettebbek, szerepcserés, párválasztó, sor-gyarapító játékok jelennek meg. A tiszta éneklés kialakulását önálló mikrocsoportos énekléssel segítjük. A halk-hangos, magas-mélyéneklést önállóan is gyakorolják. Kérdés-felelet játékot, nevünk éneklését, ritmusérzék-fejlesztő játékokat játszunk. A mindennapi zenei élményt biztosítjuk számukra.

Az 5-6-7 éves gyermekekkel megismertettünk 4-7 új mondókát, 15-18 énekes játékot, és 34, alkalomhoz illő műdalt. Minden tanult játékhoz, mondókához szimbólumot helyezünk az ének sarokba. Ezek segítenek a tanult dalok felidézésében. A bonyolultabb szabályú játékok (hidas, szerepcserés, párcserés, kapus, sorgyarapító, néptáncos) a kedveltebbek a nagyobbaknál. Az énekes játékok mozgásanyagát egyszerű tánclépésekkel variáljuk. Tiszta éneklésüket egyre több egyéni énekléssel segítjük. A hallásfejlesztést összekapcsoljuk tempóváltoztatással, dallambújtatással. Meg tudják különböztetni az egyenletes lüktetést és a dalritmust. Egyszerűbb hangszereink vannak, ezek egész nap rendelkezésükre állnak az éneksarokban.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása:

A zenei képességfejlesztést kötetlen jelleggel, mikrocsoportos formában végezzük. Az énekes játékokat kötött jelleggel jó idő esetén az udvaron, rossz időben a csoportban végezzük. Biztosítjuk a nyugodt élményt nyújtó játék feltételeit. Önfeledten játszhatnak, a témákat más tevékenységekhez kapcsoljuk, hogy az élmények feldolgozása hatékonyabb legyen. A zenehallgatás anyagát igényes művekből válogatjuk. Jeles napokhoz kapcsolódó zenei élményeket biztosítunk, ami lehet akár iskolások fellépése, CD hallgatás, színházi előadás, számítógépről történő zenehallgatás, óvónői élményszerű előadás.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

- A gyermekek szívesen, élvezettel játszanak énekes játékokat.
- Gátlások nélkül, egyedül is képesek énekelni.
- Évezettel figyelnek a zenehallgatásra.
- Meg tudják különböztetni a zenei fogalompárokat.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.
- Önállóan is választanak dalt.
- Nagy térben mozgó komplikáltabb mozgásformákra is képesek.
- Képesek összekapcsolni a tempót és dinamikát.
- Nagyobb hangterjedelmű dalokat, népdalokat, énekes játékokat játszanak

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Cél:

A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, téri, szabad önkifejezése. Tér- forma- szín képzetük gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása. Élmények, gondolatok különböző technikákkal való kifejezése. a rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Tartalma:

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. A tevékenység öröme fontos az alkotásra való igény, az önkifejezés, a környezet esztétikai alakítása és az esztétikai élmények befogadása szempontjából. Ismerkednek a műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel. Fontos része a fejlesztésnek a természetes anyagokból történő játékkészítés.

Rajzolás:

-pálca, zsírkréta, ceruza, porkréta, filctoll

Festés:

-nyomdázás, kézzel festés, szivacsfestés, vízfestés, tempera, üvegfestés

Mintázás:

-homok, agyag, gyurma, lisztgyurma, gyúrt tészta

Papírmunka:

-origami, tépés, nyírás, ragasztás,mozaikkészítés, árnykép

Kézimunka:

-varrás, fonás, szövés, hímzés, fűzés

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése
- A 3-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységének és az azok lehetőségének biztosítása.
- Önkifejezés formáinak biztosítása, helyes eszközhasználat, technikák megtanítása.
- A tevékenységhez szükséges szervezeti formák megteremtése.
- A tevékenység közben a gyerekek felszabadultan beszélgethetnek, értékelhetik egymást és saját munkájukat, énekelhetnek, verselhetnek.

A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése Az alkotó tevékenységhez méretben, mennyiségben, minőségben megfelelő, a nap folyamán bármikor elérhető eszközöket biztosítunk. Rajzoló, ábrázoló sarkot alakítottunk ki, ahol minden megtalálható, és az alkotó kedvű gyermekek védve vannak mozgó játszótársaiktól. A tevékenység befejezésére mindig van elegendő idő. A technikai megoldást, az eszközök használatát egyenként tanítjuk meg mindenkivel. A mindennapi szabad játék része az alkotó tevékenység.

A 3-7 éves korban tervezhető alkotó - alakító tevékenységek, és azok lehetőségének biztosítása:

Az óvodánkba kerülő 3-5 éves gyermekekkel megismertetjük az ábrázoló tevékenységhez szükséges eszközöket, anyagokat, a technikai kivitelezés módját. Gyönyörködünk saját és mások alkotásaiban, elkezdjük esztétikum iránti érzékenységük fejlesztését.

Mindenkinek lehetősége van szabad képalakításra festéssel, színes ceruzával, zsírkrétával, ragasztással, nyomattal stb. segítjük képalakításukat a firkától, a szórt elrendezéstől a képelemek, részformák egymáshoz rendeléséig. Agyagozunk, építünk, megismerjük az ezen tevékenységek gyakorlása során érzett funkcióörömet.

A 4-5 éves gyermekek alkotó-alakító tevékenységét élményeihez kapcsolódó témákkal, és az azokhoz illeszkedő technikai megoldások bemutatásával ösztönözzük. Megismertetjük őket újabb eszközökkel. Segítjük őket abban, hogy emberábrázolásukat, környezetükről szerzett ismereteiket a rájuk jellemző sajátos módon jelenítsék meg. Játékukat saját készítésű eszközökkel bővítik, esztétikus ajándéktárgyakat készítenek. Az eszközök elkészítésében, tisztántartásában, elrakásában számíthatunk segítségükre.

Az 5-6-7- évesek már bátran használják az ismert eszközöket, technikákat a képalakító tevékenységükhöz. Többször készítünk közös kompozíciót, a szokványos eltérő, érdekesebb technikákkal ismerkedünk. Témáikban egyéni módon jelenítik meg saját élményeiket mesékről, dalokról, ünnepekről, jeles eredményekről. Készítenek kellékeket, ajándéktárgyakat. Szépítik, alakítják környezetüket.

A gyűjtőmunkába (anyagok, kellékek) bevonjuk a szülőket is. Minden alkotáshoz szükséges eszközt szabadon és önállóan kezelnek, műveikből kiállításokat rendezünk, amelyeket kis csoportokban többször megnézhetnek, véleményt mondhatnak róla, szüleiknek is megmutathatják.

A hátrányos helyzetű gyermekek otthoni alkotó munkája a helyzetük miatt bizonytalan, nincs felszerelésük, így az óvodában fokozottan figyelünk rájuk, egész nap alkothatnak, ha kedvük tartja.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása:

Az alkotó - alakító tevékenység óvodánkban a mindennapi élet szerves része, a játékba integrálódik, kötetlen formájú. Arra törekszünk, hogy valamilyen formában minden gyermek megalkothassa képi plasztikai elképzelését. Az ábrázoló tevékenység szorosan kapcsolódik a több játékba integrált tanulási formához. A gyermekek érdeklődését érdekes technikákkal, eszközökkel, témajavaslatokkal keltjük fel. Az eszközök bármikor elérhetők a gyermekek számára.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

- Képalakításban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- A gyermekek alkotásaira jellemző a részletező formagazdaság, a színek egyéni alkalmazása.
- Örülnek alkotásainak, a közösen készített kompozícióknak.
- Plasztikai munkáik egyéniek, részletezőek.
- Téralakításában, építésében együttműködők, bátrak, ötletesek.
- Rácsodálkoznak a szépre, tudnak gyönyörködni benne
- Megfogalmazzák értékítéleteiket, tudnak beszélgetni alkotásaikról

Mozgás

Cél:

A gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában. A mozgás és az értelmi fejlődés egymást erősítő kölcsönhatásának felhasználása. A gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodóképességének, valamint a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve. Világos, konkrét értékeléssel a pozitív énkép alakítása.

A mozgás tartalma:

Érzelmi biztonságban történő egyéni szükséglet szerinti örömteli mozgásos játékok, tevékenységek végzése, a szabadban és a csoportszobában Rendszeres , naponta végzett

egészségfejlesztő testmozgás. Pszichomotoros készségek és képességek alakítása. Természetes helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségeket alakító tevékenységek.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása.
- A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek egyéni mozgásszükségletének differenciált kielégítése .
- Társakra való figyelés kialakítása Mindennapos , eszközzel és eszköz nélkül való mozgás biztosítása
- Az egészséges életmódot erősítő tevékenységek biztosítása az egyéni szükségletek és képességek figyelembe vételével

A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása

A mozgás a gyermekek számára létszükséglet, amely jelentősen befolyásolja fejlődésüket. A testi képességek mellett jelentősen hat érzelmi, szociális képességeikre, társas kapcsolataikra, megtanulják a társra figyelést. Hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához, az egészséges életmódra neveléshez, a mozgáskultúra fejlődéséhez, az egészség megőrzéséhez.

Fontos a mozgások során a társra figyelés, az egyéni szükségletek és képességek figyelembe vétele, és minden gyermek számára a mozgás lehetőségének biztosítása. Óvodásaink mozgásos tevékenységét, mozgásos játékát, az eszközök kiválasztását, a mozgástér kialakítását aktuális fejlettségük, csoport összetétele, életkora szerint tervezzük meg. A mozgásos tevékenység során sikerélményhez juttatunk mindenkit, mert csak így alakulhat ki a mozgáskedv, az önbizalom. Figyelembe kell venni a gyermekek egyéni szükségletét, és képességeit, és minden gyermek részére biztosítani kell a mozgásos tevékenységi lehetőségeket.

Ehhez rendelkezésre állnak különböző csoportszobai kéziszeres, mozgásfejlesztő eszközök, a tornaszoba eszköztára, amelyet a lehetőségek szerint folyamatosan bővítünk. Inspiráló eszközökkel tesszük lehetővé a kondicionáló és koordináló mindennapos mozgást. Rossz idő esetén mozgásos fejlesztő szabályjátékokat játszunk a tornaszobában.

A 3-4 évesek szabad játékában, irányított mozgásos tevékenységében a nagymozgások fejlesztése az elsődleges. Ezek végzése közben spontán fejlődik az észlelés, megtanulják a testrészek nevét, tárgyhoz viszonyított helyzeteket gyakorolnak. Minden kínálkozó alkalmat megragadunk a kúszás, mászás, bújás, egyensúlyozás gyakorlásához. Futás, ugrás, dobás-gyakorlatainak színtere az udvar, játékos formában gyakoroljuk a felés lelépés, átlépés, megkerülés stb. próbálkozunk a hossz tengely körüli gurulással. A gyakorlatok végzését kézi szer alkalmazásával tesszük vonzóvá (kötél, bot, karika, labda, babzsák stb.) Végzünk mezítlábas lábstatikai tornát, játszunk egyszerű futó és fogójátékokat. Az utánzason alapuló gyakorlatvégzés a jellemző. Törekszünk a mozdulatok pontos és esztétikus kivitelezésére.

A 4-5 évesek nagymozgásának fejlesztése az összetettebb mozgások felé irányul. Nagyobb szerepet kap a tér mozgásos megismerése, mozgáskülönböző irányokban, egyensúlyérzék fejlesztése, oldaliság tanítása, észlelés fejlesztése, szem-kéz, szem-láb koordináció. Az irányított mozgásos játékokban összetettebb futás-ugrás és dobás gyakorlatok vannak. (futás akadályon át, szökdelés egy lábon, felső és alsó dobás, irány- és tempóváltoztatás). ügyességük növelése érdekében gyakran játszunk labdajátékokat. Az udvari létra, fa mászóka, kötélgyűrű játékos gyakorlást tesz lehetővé. A kisebb korban megszeretett mozgások után a talajtorna elemei gurulóátfordulással, és kézállás előkészítő gyakorlatával egészülnek ki. Végzünk lábboltozat erősítő és speciális járás- és gimnasztikai gyakorlatokat is. Az irányokat, az oldaliságot a csukójukra erősített gumiszalag mutatja.

Az 5-6-7 évesek mozgása összerendezett, harmonikus. Hangsúlyt kap az észlelés, az alaklítás, a formaállandóság, a kisebb testrészekkel végzett mozgások. A gyakorlatok tökéletesítését kéziszer alkalmazásával segítjük. Többször játszunk sorversenyeket, váltóversenyeket, versenyfutást. A sorozatugrásokat különböző távolságú és magasságú, akadályokon át végzik. Gyakorolják a magas- és távolugrást. A labdagyakorlatokat feladattal kapcsoltn (járás, futás), a dobásokat nehezített formában (egykezes alsó, felső és irányított dobás) végzik. A talajtorna tanult elemeit gyakorolják, amelyet a kézállás előkészítő gyakorlatával, és a hátrafelé történő gurulóátfordulással egészítünk ki. A gyakorlatokat végzik egyedül, párosan, változatos körülmények között.

Minden lehetőséget kihasználunk a szabad levegőn való mozgásra. A zenés, mozgásos percek növelik az együttes mozgás esztétikáját. A zene sugározta bensőséges hangulat, a ritmus, a felnőtt és gyermek harmonikus együttmozgása a mozgáskultúra megalapozását segíti elő. Az ügyességi, váltó és sorversenyekben mindenki kipróbálhatja erejét, ügyességét, bátorságát,

kitartását. Minden esetben felhívjuk figyelmüket a balesetveszélyre, egymás testi épségének megőrzésére. A hátrányos helyzetű gyermekek sokszor egészségtelen otthoni környezetből érkeznek, ezért ügyelünk arra, hogy itt az óvodában biztonságos körülmények között, szabadon mozoghassanak, használva az itteni kéziszereket, sporteszközöket, játékokat. Az edzettség növelésével a betegségekkel szembeni ellenálló képességüket is erősíthetjük.

A különböző szervezeti formák megteremtése a gyerekek mozgásszükségletének differenciált kielégítése érdekében: Óvodánkban a gyermekek szabad mozgását a délelőtti és délutáni udvari játék, csoportszobai és tornaszobai mozgás, séta biztosítja. Irányított mozgásos tevékenységet mindkét csoportban heti egy alkalommal szervezünk, különböző időkerettel. A mindennapi kocogás a kertben, az udvaron, a parkban zajlik, rossz időben a tornaszobában, nyitott ablaknál. A zenés percekkel fejlesztjük a gyermekek ritmikus, utánozó mozgását, melyhez változatos mozgásformákat váltogatunk. A szabad udvari és mozgásos játékokba mindenki kedve szerint kapcsolódik be. Fontos, hogy a mozgás örömforrás legyen, és mindenki számára felfrissülést jelentsen.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

- A gyerekek szeretnek mozogni, és kitartóak a mozgásos játékokban.
- Igénylik a mindennapos mozgásos tevékenységet.
- Mozgáskultúrájuk fejlődik, törekednek a mozgás során a esztétikus testtartásra, a szép mozgásra.
- Szívesen mozognak zenére, egyszerűbb táncmozdulatokat is ismernek.
- Betartják a szabályokat a különböző játékok, versenyek, ügyességi gyakorlatok során.
- Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.
- A mozgás során vigyáznak önmaguk és társaik testi épségére.
- Tudnak ütemtartással járni, labdát vezetni.
- A gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végzik, mozgásuk összerendezett, nagymozgásuk, finommozgásuk, egyensúlyérzékük kialakult.
- Tudnak kitartóan futni.

Külső világ tevékeny megismerése

Cél:

Feladatunk a felfedezés örömeinek megismertetése a környezet megismerése során. A természeti, társadalmi környezettel kapcsolatos élményeiken keresztül megfelelő tájékozottsági szint elérése. Pozitív érzelmi viszony a természeti, emberi, tárgyi világ értékei iránt. Népi hagyományok ismeretére, tiszteletére nevelés. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit megtanulja. 41 Környezetben való eligazodás, életkornak megfelelő tájékozódás.

A 3-6-7 éves korú gyermekeknek tervezhető hagyományos és helyi tartalmak megismertetése a környezetük értékeinek felfedezése érdekében.

- Szülőföld értékeinek felfedeztetése, az emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok megismerése.
- Szokások, a családi és tárgyi kultúra értékeinek szeretete, védelme.
- Környezetkultúra, biztonságos életvitel szokásainak elsajátítása
- Környezettudatos magatartás, döntési képesség kialakítása

Az óvodapedagógus feladatai:

- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése.
- A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat és ismeretszerzés során.
- Önálló véleményalkotás, döntési képesség fejlesztése, segítő pedagógus attitűd.
- Kortárs kapcsolatok segítése, a környezet alkotó és védő alakítása.
- Matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek szerzése a környezet megismerése során, és a szerzett tapasztalatok alkalmazása tevékenységekben.
- Saját és mások elismerésére nevelés a közösségi kapcsolatok alakítása során.
- Konkrét, reális, a gyermeket saját magához mérten fejlesztő értékelés.
- Néphagyományok megismerése, családi kultúra értékeinek bevitele
- Szülőföld szeretete, értékeinek megőrzése
- Önálló véleményalkotás, döntési képességek fejlesztése, kortárs kapcsolatok és a környezet alakításában.

A 3-6-7 éves korú gyermekeknek tervezhető hagyományos és helyi tartalmak összeállítása a környezetük értékeinek felfedezése érdekében:

Az óvodánkban lépő gyermekeket esztétikus, melegséget sugárzó környezetbe várjuk, ezzel elősegítve beilleszkedésüket. Az óvoda és környezete megismerése után elbeszélgetünk velük, megismerik társaikat, az óvoda dolgozóit, az itteni szokásokat. Komplex témáink megválasztását, tapasztalataink megfigyeléseink helyszíneit befolyásolja a csoport fejlettségi szintje, a gyerekek érdeklődése, a falusi környezet érdekességei. Már a kicsikkel teszünk rövid sétákat az óvoda közelében. Megfigyeljük az évszakok jellemzőit, szépségét, színeket, érdekes formákat, jelenségeket. Az élményszerzés során gyűjtünk kincseket (termések, ágak, levelek, tollak, kavicsok). Ezeket mindenki szabadon gyűjtögetheti, a természetsarokban helyet kapva később felhasználjuk barkácsolásra. Képeket gyűjtve az évszakokról ezekből albumot készítünk. Projekt módszer alkalmazásával teremtjük meg az ismeretszerzés legkedvezőbb módját. Csoporttársuk családjánál tett látogatásunkon beszélgetünk a családtagokról, otthonukról, de szétnézünk az udvaron is (háziállatok megfigyelése), illetve az úton gyakoroljuk a helyes közlekedés szabályait is.

Az utcai járműveket megfigyeljük, ha lehet utazunk is rajtuk. A természetes környezetükben megfigyelt háziállatok után vadállatok képeit nézegetjük, videofilmen, illetve Gyermeknapon lehetőség szerint mindkét csoport látogatást tesz a Jászberényi Állatkertbe, vagy vadasparkba. Az Állatok Világnapján (okt. 4.) képeket nézegetünk állatokról, színezzük, gyurmázunk, vetélkedünk, ki mit tud, milyen élményeket mesél el nekünk.

A 4-5 évesek élményszerző sétái már az óvodától távolabb vezetnek a Tisza természetvédelmi területére, erdőkbe, parkokba. Összefüggéseket keresünk az időjárás és természet változásai között. Gyűjtőmunkánk célratörőbb, tudatosabb. A barkácsolásban ügyesebbek fantáziájuk összetettebb. Készítünk gyümölcssalátát, savanyúságot az őszi gyümölcsökből, zöldségféléből. A fejlődés feltételeivel ág rügyeztetése és magvak csíráztatása közben ismerkedünk. Az évszakhoz kapcsolódóan tablót, albumot készítünk. Meglátogatjuk óvodástársunk családját ennek kapcsán beszélgetünk saját családjáról, a szülők munkájáról.

Az óvoda környékén lévő középületeket meglátogatjuk. A Művelődési Házban levő rendezvényeken részt veszünk. Gyakoroljuk a helyes közlekedés szabályait, összehasonlításokat végzünk a teher- és személyszállító járművek között.

Autóbuszos kirándulásra megyünk. Erre HH és HHH gyermekeknek lehetőleg pályázati forrásból biztosítjuk a részvételi lehetőséget. A háziállatok mellett madarakkal, vadállatokkal, bogarakkal ismerkedünk. Változatos módon tanulmányozzuk ezek életmódját. Az 5-6-7 éves gyermekek már az óvoda tágabb környezetével is megismerkednek. Erdőben, a határban, a parkban figyeljük meg a természet változásait, ennek okát megbeszéljük. Csodáljuk a természeti szépségeket, a színeket, formákat. Rengeteg „kincset” gyűjtünk, amiket a természetsarokban helyezünk el, és változatos felhasználási módokon tesszük vele széppé a csoportunkat (lánc, kis hangszerek, falidísz, ragasztás, szövés, stb.)

A népi hagyományos technikákat helyszíni megfigyeléseken, idős embereknél tett látogatásokon, illetve a Faluházban látott helytörténeti kiállítás alapján megtanuljuk és alkalmazzuk.-Szövés, koszorúkötés ,kosárfonás, stb. A gyümölcsöket, zöldségeket befőzzük.

A gyermekek részesei környezetük szépítésének (avarseprés, takarítás, szüretelés, dióverés, élő növények gyűjtése) és alakításának. Bábokat készítünk termésekből, az élősarokban az évszakok mellett az időjárást és a napszakot is jelöljük. Ellátogatunk a költöző madarak fészkéhez. Télen madáreleséget és madáretetőt készítünk az itt maradt madaraknak. Tavasszal ismeretlen növényeket azonosítunk be Növényhatározó segítségével.

Az 5-6-7 évesekkel már a hosszabb kirándulások, séták is megvalósíthatók. Eljutunk a határba, erdőbe, a Tisza tájvédelmi körzetet is feltérképezzük. A helyszínen tett megfigyeléseken ok-okozati összefüggéseket keresünk, csodáljuk a természet változását, színeit, szépségét. Részt veszünk a betakarítási munkákban. Tapasztalatokat szereznek a növények fejlődési feltételeiről, beszélgetünk velük a környezetvédelemről, a környezetszennyezési károkról. Ők is részesei a környezet szépítésének (udvartakarítás, kerti munka, „szemétszüret”. Megismerik a gyógynövényeket (bodza, csalán, kamilla) ezeket teának elkészítjük, a bodzából szörp készül.

Gyűjtőmunka során ezeken kívüli terméseket, ágakat, leveleket, száraz virágokat szedünk, ezekből barkácsolunk, díszítjük a csoportunkat, az óvodát. A begyűjtött zöldségeket, gyümölcsöket befőzzük, szárítjuk. Egyszerűbb kísérleteket végzünk növényekkel, vízzel, levegővel, hóval, jéggel. Az évszaktáblán a napszakokat is bemutatjuk. Megismerkednek a hónapokkal, a hét napjaival.

Ellátogatunk a költöző madarak fészkéhez. Az itthon maradt madaraknak madáretetőt, madáreleséget készítünk, folyamatosan etetjük és megfigyeljük ezeket a madarakat. Eddig nem

ismert számunkra új növényeket ismerünk meg a Növényhatározó segítségével. Csíráztatunk, rügyeztetünk, palántát nevelünk. Ezekből okokozati, mennyiségbeli következtetéseket vonunk le.

Az évente egy alkalommal szervezett Állatkerti kirándulásokon mód nyílik a vadállatok közeli megfigyelésére. A háziállatokat lakóhelyükön figyelhetik meg. Beszélgetünk életmódjukról, gondozásukról, hasznokról. Videofilmeken nézzük meg az olyan állatokat, melyeket máshol nem láthatunk.

Megismerkedünk lakóhelyünk középületeivel, nevezetességeivel. A közlekedési szabályokat a sétákon gyakoroljuk, ilyenkor a helyszínen figyeljük meg az utakon közlekedő járműveket. Bővítjük és rendszerezzük ismereteinket a szárazföldi, vízi, légi közlekedésről. Ellátogatunk a szülők munkahelyére.

Az óvodai eseményeket nagyrészt a szabadban tartjuk (Állatok Világnapja, madara, Fák napja, Majális). Óvodásainkat a természet szeretetére, megbecsülésére neveljük.

A hátrányos helyzetű és a HHH gyermekeket megkülönböztetett figyelemmel fejlesztjük, mivel az otthoni ingerszegény környezetük nem teszi lehetővé a sokoldalú, alapos tapasztalatszerzést számukra.

A környezet megismerése során matematikai tartalmú ismereteket is szereznek a gyerekek. A környező világgal való ismerkedés az óvodai nevelés egészében ismétlődő feladat. Elősegíti a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárs kapcsolatokban, és a környezet alakításában. A környezet megismerése során szerzett tapasztalatokat tevékenységeiben alkalmazza.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése

A gyermekek fejlesztése mindhárom korosztály (mindkét csoport) részére heti egy természetiemberi-tárgyi környezetet megismerő téma feldolgozásával történik udvari megfigyelések, séták alkalmával. Mikrocsoportos formában járunk élményszerző sétákra, amelyek tapasztalatit a csoportszobában rendszerezzük. Az erdei óvoda program keretében az életkort figyelembe véve különböző érdekes helyszínekre látogatunk. A sétákra magunkkal visszük a tízórainkat, illetve a megfigyeléseket segítő eszközöket. (nagyító, rovargyűjtő doboz, fényképezőgép). A kinn készült felvételeket sokszor nézegetjük, beszélgetünk róluk.

A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat és ismeretszerzés során

A kisebb csoportokban történő tapasztalatszerzés azért előnyösebb, mert több idő jut a gyermekkel történő egyéni beszélgetésre. Megnyilvánulásaikra, kérdéseikre azonnal tudunk reagálni.

A valóságos élethelyzetek segítik a szókincs bővítését, nyelvi kifejezőkészségük fejlődését. Megtanulják a helyes köszönést, bemutatkozást, megszólítást, kérdést, szándékos kifejezést, tudakozódást. Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek értelmesen, összefüggően beszélhessen átélt élményeikről, kifejezésre juttathassák érzelmeiket, kíváncsiságaikat. A gyerekeket keresztnéven szólítjuk, nem okítjuk, utasítgatjuk. Mellőzzük az etikai beszélgetéseket. Az udvariassági formákat, amelyeket az óvodában használunk, a szülők elé tárjuk. Igyekszünk mindenben felhívni a figyelmet a jóra, a szépre.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

- A gyermekek tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, munkahelyét, óvodájuk nevét.
- Tudják születési helyüket, idejüket
- Tudjanak különbséget tenni az évszakok között, gyönyörködjenek a természet szépségében.
- Ismerjék fel a napszakokat.
- Ismerjék lakóhelyüket, szülőfalujukat.
- Ismerjenek háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.
- Tudják, mit takar a „növény” szó, gyakorolják a növénygondozást.
- Gyakorolják és ismerjék az elemi közlekedési szabályokat, a közlekedés eszközeit.
- Tudjanak tárgyakat számlálni 10-ig, összehasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- Tudják megkülönböztetni a „jobbra” „balra” irányokat, értsék a helyeket kifejező névutókat (alá, fölé, közé, mellé stb.) -
- Viselkedésükkel ne zavarják az élővilág rendjét
- Alakuljon ki a beszédhelyzetekhez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéd.

- Ismerjék az alapvető viselkedési szabályokat.
- Alakuljanak ki azok a szokás és magatartásformák, melyek a társadalmi és természeti környezet megóvásához fontosak.
- Szívesen igézzessék a tapasztalatszerző séták, kirándulások élményeit.

Kalendáriumunk:

- Október 4: Állatok világnapja/vadon élő bogarak, állatok, ne félj tőlük, ismerd meg őket./
- Dec.19:Madárkarácsony/madáretető kihelyezése, megfigyelések/
- Március 22:Víz világnapja/víz fontossága, nem élhetünk víz nélkül.Takarékoskodás a vízzel, vigyázzunk tisztaságára./
- Április 22:A Föld napja/szép környezet teremtése, megóvása, szeresd a fákat, virágokat./
- Május 18.Madarak és fák napja/ne bántsd a madarakat és más állatokat./
- Június 5:Környezetvédelmi világnap/becsüld a jó levegőt, véd a természetet, vigyázz tisztaságára./

Megemlékezünk továbbá az óvodások számára legjobban értelmezhető népi jeles napokról. -
Dömötör napja, Márton nap, Katalin nap, András nap, Advent, Luca nap, Karácsony,
Vízkereszt, a medve kijövedele, Farsang, Húsvét, Pünkösöd, Az új kenyér ünnepe.

A külső világ tevékeny megismerése-mennyiségi és formai összefüggések

A mennyiségi és formai összefüggések tevékeny megismerésének célja:

Matematikai tartalom, mennyiségi, alaki, térbeli ismeretek szerzése a mindennapi tevékenységek keretében. Ítéloképesség, sík-és mennyiségsszemlélet alakítása.

A mennyiségi és formai összefüggések tevékeny megismerésének tartalma:

A környezetükben található matematikai összefüggések észrevétetése, matematikai jellegű tapasztalatok szerzése, összefüggések észrevétele, a szerzett tudás gyakorlati felhasználása a mindennapok során.

Az óvodapedagógus feladatai:

Az óvodában kerülés kezdetén megismerjük a gyermekek aktivitását, érdeklődését, képességeit. A kisebbekkel a matematikai fogalmakat a játékba, a mindennapi életbe ágyazva ismerjük meg. A számlálgatás-méricskélés, a tér alakítása, az irányok megismerése. Összehasonlítások, válogatások a mindennapi életet átfogó mozzanatok.

A természetesen adódó lehetőségeket meglátni és kihasználni a mi feladatunk. Ezen a módon észrevétlenül ismerkednek meg környezetük térbeli, mennyiségi és formai vonatkozásaival.

A nagyobbak matematikai nevelése olyan játékos, egyéni képességfejlesztésre épülő cselekvések sora, ahol ok-okozati összefüggéseket keresünk, problémahelyzeteket oldunk meg elősegítve ezzel a gyermekek logikus gondolkodásának kialakulását.

Az óvodapedagógus a HH és HHH gyermekeknek konkrét élményeken, a valóság összefüggésein keresztül mutatja be környezetükben tapasztalt matematikai összefüggéseket.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

- Képesek tárgyak, személyek összehasonlítására
- Válogatás, rendezés saját és adott szempontok szerint
- Tárgyak, növények, épületek összemérése, a különbségek megfogalmazása
- Sorba rendezés, tőszámok, sorszámok
- Számlálás, a környezetben fellelt tárgyakból halmazok létrehozása több, kevesebb, ugyanannyi
- Tízes számkörben számlálás, bontás, soralkotás, mennyiségi összefüggések megláttatása
- Irányok megfigyelése, megnevezése környezetükben

Munka jellegű tevékenységek

Cél:

A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, amelyek pozitívan befolyásolják a gyerekek közösségi kapcsolatát,

kötelességteljesítését. Kitartás, együttműködési készség, önállóság, felelősségérzet, céltudatosság megalapozása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Különböző típusú, munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételeinek biztosítása 3-6-7 éves korban.
- A munkafajták fokozatos bevezetése, ezzel a munka állandóságának, és folytonosságának biztosítása.
- A gyermek magához viszonyított értékelésének kiemelt szerepe legyen a munkavégzés terén. Spontán beszédssituációk teremtése, a munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak megismerése.
- Cselekvő tapasztalás az önként, örömmel végzett munkatevékenység során.
- Konkrét, reális, saját magához mérten fejlesztő értékelés, saját és mások elismerésére nevelés

A különböző típusú, munkajellegű tevékenységek tervezése s azok feltételeinek biztosítása 3- 4, 6-7 éves korban:

A munkára nevelés az óvodai élet egészét átszövő feladat. Az óvodás korú gyermekek munkáját a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért és a közösségért végzik. A cselekvő tapasztalással a gyermek sikerélményhez jut, képes lesz saját és mások elismerésére, értékelésére. Az értékelést mindenkinek saját magához kell mérni, fejlesztő módon alkalmazni. Óvodánkban az egyes munkafajtákat fokozatosan vezetjük be, a gyermekek önkéntességére alapozva. A munkatevékenység a felkínált lehetőségekből önállóan választható, és mindig a gyermeki képességeket figyelembe véve végezhető.

Óvodánk munkajellegű tevékenységei:

- ✓ Önkiszolgálás (testápolás, étkezés, öltözködés)
- ✓ Alkalomszerű munkák (megbízások, segítségnyújtás), felnőtteknek (üzenetek átadása), teremrendezés
- ✓ Közösségi munka (naposság, közösségért vállalt feladatok)

- ✓ Környezet, növény- és állatgondozás (élősarok, veteményeskert, udvarrendezés, madáretetés)

Mindegyik munkafajtánál mintát és segítséget adunk ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék az adott munka mozzanatait, eszközeit, kivitelezését. Az elvégzett munka értékelésével alakítjuk ki a munkához való pozitív viszonyukat (buzdítás, dicséret). Arra törekszünk, hogy a többi tevékenység mellett a munka is örömforrás legyen számukra.

A 3-4 évesek kezdetben segítséggel, később teljesen önállóan végzik önkiszolgáló feladataikat. A kicsik óvónőik és társaik munkáját kísérik figyelemmel. Segédkeznek a termések összegyűjtésében, falevelek összegyűjtésében. A mindennapos alkalmasszerű munkába bekapcsolódnak (csoportszoba-rendbetétele, játékok mosása, teremdíszítés stb.).

A 4-5 évesek önkiszolgáló tevékenysége már elég fejlett ahhoz, hogy a naposság, mint közösségért végzett munka, elvégezhető legyen számukra. Az óvónő és a dajka példája fontos a munkafogások megismertetése során.

Az 5-6-7 éves óvodások már önállóan végzik a naposi munkát. A munkafolyamatot felosztják egymás között. Étkezés után segítenek a terem rendbetételében. A munkavégzéshez szükséges eszközök, szerszámok bármikor a rendelkezésükre állnak. Az alkalmasszerű munkákat a gyerekek önálló vállalkozás alapján végzik. Minden esetben értékelni kell az elvégzett munkát. A gyakori dicséret, buzdítás fokozza a munkakedvet. Gyakori a környezetszépítő munka, amit a gyermekek is kezdeményeznek. A csoport játékeinak tisztántartása, a kerti munka, a téli madáretetés, a kisebbek segítése és számukra ajándékkészítés szívesen vállalt tevékenységek óvodánkban.

A hátrányos helyzetű gyermekek estében néhány munkafolyamat otthoni személyes példája hiányzik (fogmosás stb.). ezeket az óvodában észre kell vennünk, és több figyelemmel, fokozatosan megtanítani nekik. A munka szeretete, az ehhez szükséges képességek az óvoda hatására alakuljanak ki a gyermekekben, amellyel a szülők szemléletét is formáljuk.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

- A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.
- Örülnek, ha kötelességüket teljesítik.
- Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízások elvégzésére.
- Szívesen közreműködnek a növények és az állatok gondozásában.
- Örömmel segítenek társaiknak.
- Szeretnek meglepetést készíteni.
- Kifejlődtek tanulási képességeik, megjelenik a szándékos figyelem, az elemi fogalmi gondolkodás, érthetően, folyamatosan kommunikálnak.
- Elemi ismereteik vannak önmagukról, környezetükről.
- Kialakult szabálytudatuk, feladattudatuk.
- Hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.
- Az iskolakezdés feltételei: testi, szociális, lelki érettség, amelyek szükségesek a sikeres iskolai munkához.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető el csak a megfelelő fejlettségi szint.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tanulás célja:

Az óvoda minden napján végzett tervezett tevékenység, amelynek során a gyermek addigi tapasztalataira építve tervszerű játékos, cselekvéses formában új ismeretek szerzésére van lehetőség. Interaktív közös együttlét során kreatív megoldások keresése, érzelmek bátor kinyilvánítása, műveltségterületek rendezése. Személyre szabott, pozitív értékelés a tevékenységekben megvalósuló tanulás során.

A tanulás formái, kerete, szervezeti formái:

Játékos cselekvéses formában, a napi időkeretbe építve az óvodás gyermek egyéni képességeinek fejlesztése. A gyermekek tapasztalataira támaszkodva támogató környezetben végzett változatos tevékenységek sora. Az óvodában a tanulás folyamatos, részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését támogatja, és játékos formában, a játékba integráltan folyik.

Az óvodás gyermek esetében a kíváncsiság a tanulási vágy mozgatója, új és meglévő élmények, tapasztalatok szerzése a cselekvés mozgatórugója. Különböző élethelyzetekben és tevékenységekben spontán tapasztalatszerzéssel, ismereteik rendszerezésével és bővítésével különböző tevékenységekben való gyakorlással eredményesen fejlődnek a gyerekek.

Az óvodapedagógus feladatai:

Játékos cselekedtetés, a gyermek egyéni képességeire, és addigi tapasztalataira építve. Pozitív elvárásokat tárunk a gyermekek elé, olyan helyzetekbe visszük bele őket, amelyek segítségével megtudjuk, ki miben jó, és abban sikerélményhez juttatjuk. A felfedezés öröme segítségével tevékenységekben megvalósuló tanulásirányítás történik, amelyet mindig lezár egy pozitív értékelés. Az óvodai tanulás átmenet az iskolai tanulás felé. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre./testi, lelki, szociális érettség/. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek elsődleges tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, a gyermek cselekvő részvétele, aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, a kreativitás erősítése. Az ismeretszerzés a gyermeki kérdésekre, válaszokra épül, és felfedezést, gyakorlati problémamegoldást feltételez. A gyermekek hozzáadják saját tapasztalatukat a közöshöz, gyakorlati problémamegoldást és feladatmegoldást végeznek, miközben egymástól is tanulnak. Kialakítjuk a gyermekek környezettudatos magatartását, a természet védelmére, megőrzésére nevelünk.

Folklórismeret, helyi szokások ismerete, a táj szülőtteivel való találkozás, a szülőföld szeretete kiemelt fontossággal bír. Az élmények feldolgozása fontos területe a felidőzésnek, rendszerezésnek.

Kibontakoztatjuk egyéni képességeiket, készségeiket, amelyek alkalmassá teszik őket az iskolarendszerben történő tanulásra. Személyre szabott pozitív értékelés segíti a gyermeki személyiség kibontakoztatását. Az óvodai tanulás szervezeten, kötött és kötetlen formában, a játékba integráltan valósul meg. Mindkettőt jellemzi a nevelői céltudatosság, tervszerűség és pedagógiai önállóság.

Az óvodapedagógus a csoport fejlettsége, állapota, a tevékenység tartalma, a helyi adottságok alapján dönti el, hogy az adott tevékenységet mely szervezeti formában alkalmazza. A tanulás differenciált formában, projektmódszerrel folyik, cselekvéses tanulás formájában, az óvodapedagógus által irányított felfedezésre építve. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Az óvodai nevelés célja a kompetenciák fejlesztése. A kompetencia alatt a valamire való képességet, a használható hatni tudást, a hatékonyság érzését értjük. Képesség, valamint a tudás fejlesztését, attitűdformálást, optimális motivációs állapot elérését használjuk ehhez eszközül. Az óvónő kialakít a gyermekek között tanulást támogató környezetet, amelynek felszereltsége elősegíti az örömteli játékot, a gyermekek fejlesztését, és ismeretszerzését a szabadon választott játékos tevékenység által.

A tanulásirányítás során építünk a gyerekek folyamatos megfigyelésére, előzetes tapasztalataira, ismereteire, önálló véleményalakítására, döntési képességére a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában. Olyan feladathelyzeteket teremtünk, amelyekben a gyerekek maguk találják ki a megoldást, miközben átélhetik a felfedezés örömet, ezáltal biztosítjuk kreativitásuk fejlődését, erősítését.

Programunk szellemében tanulásnak tekintjük azoknak a jártasságoknak, készségeknek, képességeknek a kialakítását, amelyek segítik a gyermekek mindennapi életbe való beilleszkedését, érzelmi és akarat tulajdonságaik fejlődését. Az óvodai tanulás a gyermekek kíváncsiságára, élményeire, tapasztalataira épül, a helyi adottságok figyelembevételével. A játék közbeni problémamegoldás segíti az értelmi képességek fejlesztését.

Az óvónő által kezdeményezett tevékenységek játékidőben zajlanak, a játékból indulnak, és oda térnek vissza (a szervezett mozgás kivételével.) a játékok elrakása nélkül. Az utánzásos formában kiemelt az óvónő példája, majd a társak szerepe. Az óvónő az adott

témához és szituációhoz igazodva maga választja meg a tevékenység formáját. A kötetlen formán belül tervszerű a fejlesztés.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Meghallgatják egymást, figyelnek a szavak nélküli jelzésekre
- Képesek nyugodtan ülni, végighallgatni egymást és a felnőtteket
- Szívesen tesznek egymásért, a megkezdett munkát befejezik.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.
- 6-7 éves korukra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

Szervezési elvek

Csoportszervezés

Két vegyes csoport van az óvodában. A csoportszervezés során figyelembe vesszük, hogy a gyermekek az óvodába kerülésüktől egészen az iskolás kor eléréséig ugyanazzal a pedagógus párossal legyenek a nevelési évek során. Fogadunk 2,5 éves gyermeket is, ha azt a jelentkező gyermekek száma lehetővé teszi. Az óvodába minden jelentkezőt fel tudunk venni.

Figyelembe vesszük a csoportokon belül a HH és HHH gyermekek arányát is, fontos, hogy létszámarány, a különbség ne érje el a 25 százalékpontot a csoportok között.

A nevelés személyi feltételei

Az óvodai nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára. Az óvodapedagógusi

tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A nemzeti-etnikai kisebbséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzeti-etnikai óvodai nevelés célkitűzéseit. A migráns gyerekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli. A nevelő-oktató munka feltételei két csoport ellátásához biztosítottak. A csoportok összetétele kor szerint változhat, vegyes, illetve homogén összetételű csoportszervezés lehetséges a jelentkezők számához igazodva.

Az igazgató biztosítja az óvoda szakszerű és törvényes működését. Mindkét csoportban szakképzett óvónők dolgoznak, az óvoda teljes nyitvatartási ideje alatt biztosítják az óvónői ellátást. A gyermekekkel foglalkozó pedagógusok mindent megtesznek a gyermekek megóvása, védelme, személyiségük fejlesztése, a gyermek közösségek fejlesztése érdekében. Kötelességük a gyermekek emberi méltóságának megóvása, jogainak képviselete, az etikus viselkedéshez szükséges ismeretek átadása, erkölcsi védelmük.

Elsődleges szempont, hogy felmenő rendszerben ugyanazok a nevelők foglalkozzanak a csoporttal, így a gyermekek egyéni fejlesztése hatékonyabbá tehető. A személyi feltételeknél igen fontos az óvodapedagógusok és a dajkák összehangolt munkája, elfogadó, segítő és támogató attitűdje a gyermekekkel való kapcsolatában. Az érzelmi biztonságot segítő rendszeresség, a tevékenységek közötti harmonikus arányok megteremtése feltételezi minden csoportban a nevelést, gondozást segítő dajkák folyamatos szükség szerinti jelenlétét. Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel való foglalkozások, tevékenységek mindegyikét kizárólag óvodapedagógus irányíthatja.

A nevelés tárgyi feltételei

Az óvodának rendelkezik a Pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, kertjét, berendezését, a tárgyi felszereléseket, amelyeket a gyermekek használnak, számukra hozzáférhető módon és a gyermekek biztonságára, kényelmére, változó testméretére figyelemmel alakítjuk ki, ezek biztosítják egészségük megőrzését, a gyermekek fejlődését.

Az óvodának megfelelő munkakörnyezetet, és a szülők fogadására megfelelő lehetőséget kell biztosítani, ami az új óvodai rész átadásával teljes mértékben megvalósult. Az óvodaépület egy része a régebbi épület kiegészítéseként épült, a két épületrész nem átjárható. Az épület külső része felújított, belső képe sokat romlott (parketta, nyílászáró, vizesblokk stb.) Ezek felújítása folyamatos. Az egy gyermekre jutó előírt hasznos alapterületet biztosítani tudjuk. A komfortfokozat megfelelő, gáz- központi fűtés van, a csoportszobák természetes megvilágítása jó, a kiszolgáló helyiségek száma elegendő. A játék és eszközellátottság megfelelő, főleg pályázati úton bővíthető.

Az udvar nagy, bekerített, víz biztosított kinti csapról. Az udvari mozgásfejlesztő játékszerek pályázat útján teljesen megújultak, korszerűek és biztonságosak. Csoportszobai fejlesztő eszközeink megfelelő számúak, van videó lejátszónk, tv, magnó, DVD lejátszó, diavetítő. A tornaszoba eszközellátottsága mondható a legjobbnak. IPR pályázatból kisebb mozgásfejlesztő eszközöket sikerült beszerezni. Minden lehetőséget megragadva folyamatosan pályázunk udvari mozgásos játékokra, fejlesztő eszközökre egyaránt.

AZ ALAPELLÁTÁS BIZTOSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK listája a 20/2012.EMMI rendelet 2.mellékletében található.

A heti- és napirend kialakításának elvei

Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, és a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg. A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez az óvodapedagógusok által kialakított Napirend és Hetirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú, rendszeres, folyamatos ,párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével.

A napirendünk igazodik a különböző tevékenységekhez, és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A harmonikus arányok, az ismétlődés kialakítása fontos, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

Az óvodai élet megszervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyerekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja. Az óvoda kötelező dokumentumai rögzítik a nevelés tervezését, a gyermek megismerésével kapcsolatos tudnivalókat, fejlesztésük irányvonalait, fejlődésük nyomon követését. Az óvodai nevelés csak jóváhagyott óvodai pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Az óvodai nevelés tervezése

Nevelési folyamatunk alapritmusát az évszakok változásai, az évkör adja, amelyet ünnepek, események tagolnak. Kihasználjuk a helyi lehetőségeket, a tárgyi és személyi feltételek és igények figyelembevételével megismertetjük a gyermekekkel a népi kultúrát, népszokásokat, helyi hagyományokat, ezzel is segítve a szülőföldre fűződő pozitív érzelmek kialakulását, a gyermekek erkölcsi magatartásának formálását.

Az óvodai élet ünnepeinek megszervezése során törekszünk a meglévő hagyományok ápolására, új szokások kialakítására. Arra törekszünk, hogy érvényesüljön a hagyományörző tevékenység személyiségformáló szerepe, hatása, legyen értékközvetítő, ízlésformáló.

Ősz:

- A nyár elmúlása-megfigyelések, séták, kirándulások
- Termések, száraz levelek, ágak, magvak gyűjtése, felhasználása (lánc, termésbábok, mozaik, levélkép, töklámpás, pengető stb.)
- A madarak készülődésének, gyülekezésének megfigyelése
- A természetsarok alakítása az évszakalbum elkészítése
- Betakarítás: szüretelés, mustkészítés, gyümölcssaláta készítése.
- Határban folyó őszi munkák megfigyelése, kukoricatörés, fosztás
- Dióverés az óvoda udvarán, a dióból karácsonyra süteményt készítünk minden évben.
- Levélsöprés, az óvoda udvarának rendbetétele, környezetszépítés
- Állatok világnapja - okt. 4.
- Pásztorünnep-behajítás
- Márton nap

- Beszélgetések, dalok, versek, házi rajzkiállítás, vetélkedők, könyvek, képek nézegetése, állatos társasjátékok eljátszása
- Őszi piac: - Zöldségbolti látogatás, vásárlás
- Gyümölcsök, zöldségek kóstolása
- Befőzés télire, savanyúság eltevése közösen.

Tél:

Mikulásvárás

- - Téli képek gyűjtése az albumhoz
- - Adventi koszorú készítése
- - Készülődés, ünnepvárás: díszek készítése közösen, szülőkkel együtt
- - Fonás, szövés, batikolás, mozaikkép
- - Agyagozás, gipszöntés

Karácsonyi készülődés, közös ünneplés

- - Süteménysütés a nagyokkal
- - Pásztorjáték a fa alatt
- - Közös ünneplés, vendégeskedés

Téli sportok, játékok:

- - Megfigyelések (hó, jég, dér, zúzmara stb.)
- - Szánkózás, hógolyózás
- - Hóember, hóvár építése
- - Állatnyomok keresése a hóban
- - Kísérletek hóval, jéggel
- - Luca nap
- - Madárvédelem - madáreleség, madáretető készítése
- - Újévi kívánságok, tréfás mondókák tanulása
- - Készülődés a Farsangra
- - Sütemény, gyümölcssaláta készítése
- - Csoportdíszítés

- - Játékos vetélkedők, télbúcsúztatók
- - A természetsarokban ágak rügyeztetése, magvak hajtatása
- - Téli képekből album készítése
- - Kibújik a medve!

Tavaszi

- A természet ébredése-megfigyelések, kirándulások a szabadban
- - A „mi fánk” - folyamatos megfigyelések, faápolás, változások
- - A természetsarok alakítása, képek gyűjtése az albumhoz
- - Veteményezés, palántanevelés, fásítás az udvaron, kertgondozás
- - A hazatérő költöző madarak fészkeinek meglátogatása
- - Tavaszi piac-nézelődése, vásárlása, gyümölcssaláta készítése
- - Húsvétra készülünk: csoportszoba díszítése, locsolóversek, tojásfestés, ajándékkészítés
- - Május 1. Majális
- - Anyák napja
- - Máj. 10: madarak, fák napja
- - Szabadtéri játékok az udvari fák alatt
- - Erdei, mezei kirándulás virágpréselés ajándékhoz
- - Túra a szabadba, főzés bográcsban, játék
- - Környezetvédelmi ismeretek nyújtása
- - Gyermeknap: - Közös népi, és énekes játékok
- - Tavaszi hangverseny rendezése
- - Pünkösdi
- - Állatkerti kirándulás, sportnap, hagyományőrző nap
- - Ajándékozás, vendégeskedés a nagyoknál
- - Nagycsoportosok búcsúztatása: A nagyok búcsúztatása a kicsiktől, az óvodától, az itteni dolgozóktól.

Nyár:

- Szabad mozgások, sportjátékok
- - Dramatikus és szerepjátékok, bábjátékok, énekes játékok

- - Koszorúkötés, fonás, népi hagyományok ápolása, Pünkösöd.
- - Veteményeskert gondozása, kísérletek vízzel, öntözés
- - Papírsárkány eregetés, repülőzés, versenyjátékok
- - Nyári gyümölcsök kóstolása

Az intézmény kapcsolatrendszere

Család

A gyermek testi és lelki neveléséhez elengedhetetlen az óvoda és a család szoros kapcsolata. Ismertetjük a nevelési programunk céljait, feladatait. A gyermekek egyéni fejlődéséről folyamatosan Tájékoztatást adunk. Fontos, hogy a kapcsolat minnél szorosabb legyen, a szülő ismerje meg az óvodai életet, az óvodapedagógus pedig nyerjen betekintést a családjába. A szülőknek meg kell tapasztalni, hogy gyermekeik felé szeretettel közelítünk, közben pedig tiszteletben tartjuk egyéni igényeiket. Magatartásunkkal, szakmaiságunkkal példával járunk elől. A törvényi előírásoknak és az igényeknek megfelelően biztosítjuk a véleményezési jogot.

A kapcsolattartás formái:

- Beíratás
- Beszoktatás
- Családlátogatás
- Fogadó óra
- Szülői értekezlet
- Családi nap
- Óvodai rendezvények

Általános iskola

Az iskolával való kapcsolatunkra a kölcsönös együttműködés, érdeklőség, nyitottság jellemző. Arra törekszünk, hogy az iskola megismerje az óvodai nevelésünk főbb irányelveit, azt a szándékunkat, hogy a gyermekeket, egyéni képességeiket figyelembe véve fejlesztjük úgy, hogy együttműködők, környezetükben jól tájékozódók, jó kapcsolatteremtők, és az iskolai

tanulmányok megkezdésére alkalmasak legyenek. Ennek érdekében más munkájára épülő, egymást segítő kapcsolatra törekszünk.

Az együttműködés formái:

- - Tanév elején meglátogatjuk az első osztályosokat.
- - Tapasztalatcsere a nevelőkkel a beilleszkedésről, a felmerülő problémákról.
- - Nyílt napok: a leendő elsős nevelők látogatása az óvoda nagycsoportjában
- - Szülői értekezlet: az iskola vezetése, a leendő első osztályos nevelő tájékoztatja a szülőket pedagógiai elképzeléseiről, az iskolába lépés teendőiről.
- - Nagycsoportosok látogatása az első osztályban: ismerkedés a tanító nénivel, az iskolai környezettel.
- - Óvónők és az elsős tanító kapcsolatfelvétele: ennek során egyénileg beszélgetünk a gyermekekről, feltárjuk az esetleges gyengébb és kiemelkedő képességeket, amely segít az elsős nevelőnek abban, hogy differenciáltan tervezhesse meg a tanévkezdés feladatait.

Önkormányzat

Kapcsolatunk az önkormányzattal hivatalos és segítő jellegű is. Munkánk fő alapja a bizalom és a kölcsönös együttműködési szándék. A törvényi előírásoknak megfelelően biztosítjuk a dokumentumaink véleményezését és elfogadásának lehetőségét.

A kapcsolattartás formái:

- Tájékoztatás írásban/ szóban
- Éves beszámoló
- Éves munkaterv
- SZMSZ
- Pedagógiai Program
- Továbbképzési program
- Igény esetén az igazgató részt vesz a testületi üléseken

A fenntartó által szervezett települési rendezvényeken igény szerint részt veszünk az óvodás gyermekekkel(Adventi gyertyagyújtás, Szúnyogkirály- égetés stb).

Művelődési Ház, Könyvtár

Közös programok szervezésével, könyvtárlátogatással, könyvtár- mozizással színesítjük az óvodai élet mindennapjait. Célunk, hogy egyre több és széleskörűbb rendezvényen vegyünk közösen részt.

Egészségügyi szervek

Védőnő, háziorvos

Folyamatosak és rendszeresek a szűrővizsgálatok, a tisztasági ellenőrzések. Prevenciós- és tanulmányi előadások szervezése a gyermekek számára játékos formában.

Szakmai szervezetek

Jász- Nagykun- Szolnok Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat

Szakmai munkánk fejlesztése érdekében figyelemmel kísérjük programjaikat. A kapcsolattartás színterei:

- Képességbeli fejlettségi szintfelmérés
- Logopédiai szűrés
- Tanácsadás
- Szakmai fórum
- Logopédiai segítség

Civil szervezetek, egyesületek

Tiszasülyért Egyesület, Nagy Lajos Faluház, Nemzetiségi Önkormányzat, Nyugdíjas Klub,
Önkéntes tűzoltóság

Programjaink megvalósítása érdekében a kapcsolattartás folyamatos.

Gyermekvédelmi szervek

Család- és Gyermejkölési Szolgálat, a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai

Tehetséggondozás

Intézményünkben a mese- vers, bábázás, dramatizálás területén történik tehetséggondozás. Fő feladat a támogató környezet megteremtése, a tehetségek minél korábbi felismerése, ezáltal képességeik továbbfejlesztése.

Segítjük a tehetséges gyermekek egyéni képességeinek kibontakozását, figyelembe véve a kiemelkedő gyermekek előzetes ismereteit, tapasztalatait. Elősegítjük az új ismeretek megszerzését, befogadását, elsajátítását.

Gyermekvédelem

Célunk az integrált neveléssel a tolerancia és a pozitív példamutatás elérése, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek problémáinak enyhítése, azon okok feltárása, melyek a gyermek egészséges fejlődését hátrányosan befolyásolják, akadályozzák. Fontos,

hogy minden gyermek eljusson fejlődésének optimális fokára, ahol képes lesz az iskola megkezdésére. Szorgalmazzuk a rendszeres óvodába járást.

Az NK. 67/A.§ (1) bekezdés szerint hátrányos helyzetű az a gyermek, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapított meg.

A gyermek veszélyeztetettségének okai:

- Nevelési hiányosságok
- Italozó, drogfogyasztó szülők
- Bűnöző családi helyzet
- Rossz lakhatási viszonyok
- Egészségügyi okok
- Anyagi okok
- Megromlott családi kapcsolat
- Alapvető gondozási feladatok ellátásának hiánya
- Igazolatlan óvodai hiányzás

Az intézmény ellenőrzési, értékelési rendszere

Pedagógiai munka

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését kötelező és nem kötelező dokumentumaink szolgálják:

-Csoportnapló

-Felvételi és Előjegyzési Napló -

Hiányzási napló vezetése

-projekttervek készítése

- HHH gyermekek Egyéni fejlesztési tervének elkészítése

-a többi gyermekről feljegyzés vezetése/beíratásról, egyéni fejlődésükről/

- DIFER- mérés dokumentumai

- Egyéni Fejlesztési tervek, és a szülőkkel való egyeztetés, megbeszélés dokumentumai

Gyermekek egyéni fejlődésének mérése, értékelése

A mérés célja a fejlődés nyomon követése, szükség esetén a hiányosságok korrigálása.

Feladatunk a feltárt eredmények szerinti egyéni fejlesztés biztosítása.

- Anamnézis

- Difer

5-6-7 éves gyermekeknél alkalmazzuk évente 2 alkalommal (bemeneti, kimeneti mérés). A gyermek fejlődésének vizsgálata céljából a nagycsoportosok DIFER mérőeszközzel kerülnek mérésre. A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kort megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola- előkészítő foglalkozások tervezése érdekében.

Írásos dokumentumok

- Helyi Pedagógiai Program

- Éves munkaterv

- Személyi anyagok

Ovikréta dokumentumai

- Anamnézis

- Csoportnapló

- Jelenléti ív

- A gyermek fejlődésének nyomon követése

- Felvételi és mulasztási napló

- Felvételi előjegyzési napló

- Egyéb csatolt dokumentumok

A szakmai munkát éves tematikus tervben, heti ütemtervben tervezzük, negyedévente reflektáljuk. A heti terveket az éves nevelési terv alapján készítjük, a pedagógiai szabadság lehetőségével élve, az aktualitásokat is figyelve és szemmel tartva módosítjuk illetve újratervezzük a foglalkozások anyagát.

A Pedagógiai Program felülvizsgálata

A programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan figyelemmel kíséri és vizsgálja. A program felülvizsgálatára, módosítására az alábbi esetekben kerül sor:

- Jogszabályváltozás
- Nevelőtestületi döntés
- Fenntartó, szülői szervezet, igazgatói javaslat
- Tárgyi- és személyi feltételek nagymértékű változása

Törvényi háttér

- 29/2012.(VIII.28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény végrehajtásáról
- 77/2025 (IV. 15.) Korm. rendelet, Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelemről és a gyámügyi igazgatásáról, valamint az ide vonatkozó módosítások
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- A fenntartó helyi rendeletei, határozatai;
- Az óvoda szabályozó dokumentumai:
- Alapító okirat, Nevelőtestületi határozatok
- Szervezeti és Működési Szabályzat; Házi rend Útmutatók
- Oktatási Hivatal: -Országos Tanfelügyelet kézikönyve az óvodák számára;
- Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez (kiegészítőkkal);
- Önértékelési kézikönyv
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- A pedagógus-továbbképzés rendszeréről szóló 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet (Tkr.) -2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 2023. évi XCI. törvény 55. § és 111. § (6) Bevezetési határidő: 2024. szeptember 1)
- A digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény (Dáptv.)

- 401/2023. (VIII.30.) Korm. Rend. a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 15/2013. (X.8.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

Tiszasülyi Vackor Óvoda és Konyha- Pedagógiai Program2025

Tiszasüly Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 83. § (2) g) pontja által felhatalmazva a Tiszasülyi Vackor Óvoda és Konyha Pedagógiai programját a/2025. (....) önkormányzati határozatával jóváhagyta.

.....

Nagy Richárd polgármester

a fenntartó képviselőjében

Legitimizációs záradék

Az intézmény OM azonosítója: 202646	Készítette: Lévai Melinda igazgató
Legitimizációs eljárás- Az érvényességet igazoló aláírások	
A nevelőtestület elfogadta:	Szülői szervezet nevében
A Tiszasülyi Vackor Óvoda és Konyha igazgatójaként nyilatkozom, hogy az intézmény Pedagógiai programjának végrehajtása a Fenntartó számára többletköltséggel és kötelezettséggel nem jár Lévai Melinda igazgató	
Tiszasüly, 2025.	
A dokumentum jellege: Nyilvános	